

„În Maieru, am trăit cele mai frumoase și mai fericite zile ale vieții mele“

Liviu Rebreanu

CUIBUL VISURILOR

Director fondator: SEVER URSA

PUBLICAȚIE EDITATĂ DE CONSILIUL LOCAL MAIERU

ANUL XXV Nr. 4 (144) *** AUGUST 2021 *** 12 PAGINI ***

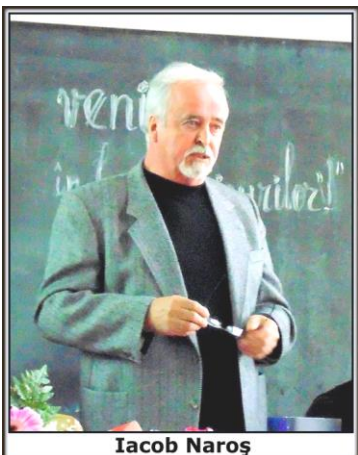
Eveniment

Un sfert de secol

Dintre redactorii revistei *Cuibul visurilor*
Icu Crăciun, Liviu Ursa, Ilie Hoza

Anul acesta, revista *Cuibul visurilor* împlinește 25 de ani de apariție neîntreruptă în peisajul gazetăresc din România. Suntem singura publicație din mediul rural cu o viață atât de lungă! De la primul număr, din mai 1996, și până astăzi, drumul a fost destul de greu, dar plin de satisfacții. Dacă pentru primele zece numere am făcut naveta la Beclean, împreună cu regretatul nostru Profesor Sever Ursa, la dl. Aurel Podaru să ne învețe machetarea revistei și gazetărie, apoi la familia profesorului Alexandru Nagy cu cei doi fii, excelenți it-iști, pentru a ne-o pune pe dischetă, după care alte drumuri voluntare la Bistrița la IMPRES S. R. L., apoi la REVOX INTERNATIONAL PROD S. R. L., pentru tipărire, zic, astăzi, că a meritat. Niciodată nu am pretins foloase financiare sau materiale,

Iacob Naroș

Viorel-Daniel Partene

toate aceste lucruri le-am făcut din respect și prețuire pentru cititori, cu dorința de a-i face – vorba Domnului Profesor – „cu o liniuță mai bună”. Fără îndoială că nu am fi ajuns la performanța aceasta dacă toți redactorii nu am fi fost uniți și entuziaști, dar, din păcate, doi dintre ei au trecut la cele veșnice; îi amintim pe regretații Lazăr Ureche și Sandu Al. Rațiu, ceilalți contribuind, nu o dată, chiar și financiar, la bunul mers al revistei (în ordine alfabetică): dr. Login Berende, Viluț Cărbune, Ilie Hoza, Macavei Al. Macavei, Iacob Naroș, Viorel-Daniel Partene, Mircea Prahase și Liviu Ursa. De cele mai multe ori, colegul nostru, dl. procuror Macavei Al. Macavei, ne trimite pe autobuzul Bistrița-Rodna numerele gata tipărite, pe cheltuiala sa.

La ceas aniversar, se cuvine să mulțumim tuturor primarilor, viceprimarilor, consilierilor locali, din Maieru, fiindcă, de-a lungul timpului, ne-au acordat tot sprijinul pentru această publicație care, să recunoaștem, a făcut și face cinste comunei noastre. Adresăm mulțumiri speciale sponsorilor noștri privați și juridici, în special d-lui patron Emil Iugan, care ne-a ajutat în momentele cele mai grele.

În numele corpului redacțional al revistei noastre mulțumim tuturor colaboratorilor și cititorilor, care, la rândul lor, au contribuit ca publicația noastră să nu-și înceteze activitatea în tot acest sfert de secol. Suntem convinși că urmașii noștri ne vor continua munca pentru ca periodicul acesta „să nu piară, ci să aibă viață veșnică”.

Icu CRĂCIUN

Eveniment

Cuvânt înainte

O revistă a Maierului? Da, iată că visul generațiilor de intelectuali născuți sau legați sufletește de această comună a putut deveni astăzi realitate! Cât de benefică va fi ea pentru cei aproape opt mii de locuitori ne vom da seama după acest prim număr.

Caracterul ei local va fi suplinit, sperăm, prin colaborările oamenilor de cultură din țară sau străinătate; de altfel cu această ocazie apelăm la toți aceia care doresc să ne transmită câte ceva din preocupările lor spiritual contribuind astfel la înobilarea oamenilor acestui finut.

Evident, o bună parte din materialele publicate va cuprinde hotărârile Consiliului Local Maieru, precum și sinteze ale proceselor-verbale după fiecare întâlnire a membrilor săi.

Nu vor lipsi rubrici care vor prezenta oameni de seamă ai comunei noastre, pagini de istorie locală, folclor, creații originale, etc. Periodic vom încerca să informăm cititorii noștri cu evenimentele din Maieru sau Anieș și, în general, din Țara Năsăudului. Alte rubrici se vor naște și în funcție de interesul cititorilor noștri.

Oricum viața publicației noastre depinde, din acest moment, de D-voastră, cititorule, oriunde te vei afla!

**Cuvântul înainte al redactorilor revistei
Cuibul visurilor, nr. 1 - mai 1996
(Director: Sever Ursa;
Redacori: Icu Crăciun – redactor-șef,
Login T. Berende, Ilie Hoza, Liviu Ursa)**

Eveniment

Și EI au scris în revista noastră, CUIBUL VISURILOR

REMEMBER pentru cei care, de-a lungul celor douăzeci și cinci de ani (1996-2021) au scris în publicația măiereană amintită, unii mai mult, alții mai puțin sau chiar meteoric, cu un singur articol... Destinul fiecăruia a avut grijă de ei până la o vreme, dar neprevăzutul a venit prea repede; veșnică recunoștință și prețuire, pomenire din neam în neam, iar din partea redacției odihnă binemeritată, Bunul Dumnezeu să-i ierte și să-i odihnească în pace!

1996 – Chiar din primul an al existenței „Cuibului visurilor” ne-a părăsit Gavril Scridon, profesor universitar, critic și istoric literar, prieten al Maierului, corespondent al publicației noastre, editor al operei lui George Coșbuc, cu

(continuare în pag. 2)

Iacob NAROȘ

Eveniment**Și EI au scris în revista noastră, CUIBUL VISURILOR***(continuare din pag. 1)*

studii și articole în număr de peste două mii, șapte cărți de specialitate și o istorie a literaturii maghiare. Colaborarea lui s-a oprit prea brusc, după numai trei articole, respectiv date despre Vasile Rebreanu. Câte n-am fi aflat despre Rebreanu ținând cont că, pentru o scurtă perioadă, a fost cercetător la Institutul de Lingvistică și Istorie Literară al Academiei Române de la Cluj unde avea acces la arhiva familiei Rebreanu.

1997 – După numai o singură colaborare cu articolul intitulat „Terminologie locală din Maieru în nuvelele lui Liviu Rebreanu”, a plecat pe neașteptate, la ceruri, profesorul de limba și literatură română, regretatul Radu Telceanu, model de dascăl, pedagog și cu preocupări serioase în lingvistică prin lucrarea de gradul I „Terminologie oierească la păstorii din Munții Rodnei”.

1998 – Nicolae V. Ilieșiu – cetățean de onoare al comunei Maieru, ziarist și apicultor, inventator al Apilarnilului, autor și coautor a 34 de brevete și invenții, autor de cărți în specialitate, membru fondator al Societății Științifice „Liviu Rebreanu” din Maieru, din 1927, prieten cu Rebreanu, după numai un articol, a plecat la cele veșnice.

2000 – Gavril Floșui – preot, contribuie cu opt articole religioase prin care aduce un suflu nou relațiilor dintre școală, biserică și familie. De undeva, din ceruri, ne privește ocrotitor și cu dragoste; Părinte, ai grijă și de sufletele celor plecați alături de tine înainte de vreme!

2007 – Fulgerător se stinge încă un simbol al Maierului, Maria Cioncan, cetățean de onoare, campioană olimpică la jocurile de Vară de la Atena, 2004 și medalie de bronz la 1500 de metri. Un bun exemplu pentru tineri, bustul ei în bronz ne însoțește pașii prin fața școlii, iar sale de sport îi poartă cu mândrie numele.

2009 – Ovidiu Barna, profesor de matematică, în plină tinerețe și Ionel Hordouan, profesor de sport, în plină maturitate creatoare, simpatizanți ai revistei cu trup și suflet pleacă spre o lume mai bună cu mult înainte de termen...

2010 – Mihai Roman, profesor de geografie, director de școală, autor a doar patru articole și Andronesi Simion, profesor de matematică, cu cinci colaborări își curmă și ei colaborarea mult prea repede.

2011 – Ștefan Mircea, directorul școlilor măierene timp de 27 de ani, după contribuții esențiale la înființarea muzeului și grafica primelor zece numere din varianta școlară a revistei „Cuibul visurilor” (1967-1976) își ia adio de la măiereni, fiind înmormântat la București.

2011 – Lazăr Ureche, profesor, doctor în istorie, inspector școlar, redactor, publicist, autor de cărți de specialitate (studiu introductiv la „Telepatie și hipnoză în temnițele comuniste” și „Virgil Șotropa”, plus comunicări științifice

despre trecutul istoric al Maierului și Fondurile grănicerești născute pentru școală; în plină efervescență creatoare, părăsește această lume, sper, pentru una mai bună...

2015 – Augustin Partene, autor al „Monografie Parohiei Greco-Catolice din comuna Maieru”, continuator în istoria acesteia al părintelui Iuliu Pop din 1938 încoace până în 2008; a fost ctitorul bisericii de astăzi și susținător al revistei până în ultimele clipe.

2015 – Alexandru Rațiu, poet, publicist, redactor al revistei „Cuibul visurilor” cu cele trei volume: *Călător*, *Nostalgii*, *Arcadele cuvântului*, prea repede, ne lasă și el fulgerător de repede.

2017 – Sorin Login – profesor universitar doctor în științe medicale, colaborator cu 15 articole de eseuri, proză scurtă și poezie, dar și cărți de beletristică, șase tratate de medicină și peste o sută de articole în specialitate a scris despre Maieru și locuitorii ei până la final.

2018 – Titus Cărbune – profesor de matematică și director al școlilor din Maieru și Anieș, a scris zece articole despre istoria familiei Moisil, dar și exerciții și probleme pentru gazeta matematică. A trecut în lumea

onoare al localităților: Maieru, Ilva Mare și Năsăud. Multe alte date și referințe se găsesc în numărul omagial al „Cuibului visurilor” din mai 2021, cu 20 de pagini ce cuprind opinii ale unui număr impresionant de 23, prieteni ai „Cuibului visurilor.”

Alți măiereni alături de noi : Iacob Vranău - Prundariul, Dumitru Vranău, Silvia Vranău, Petrică Hangea, Ciupe Pavel, Regvald Titus, Groze Alexandrina, Ionică Vranău, preot greco-catolic, Cărbune Virgil, Nicolae Candale, Tripa Virginia, Flămând Maria, Nora Naroș...

De adăugat și alți colaboratori care, deși departe de noi, au scris destul de des: Horațiu Bob, Traian Horațiu Bob, Virgil Ureche din Poiana Ilvei, Aurel Cleja, Ovidiu Petri.

Nu trebuie uitați nici cei din familia Rebreanu: Fanny, Puia Florica, Tiberiu și Ilderim, ultimii doi mai puțin prezenți în Cuibul visurilor...

O categorie aparte o constituie așa-zii simpatizanți ai revistei, gata oricând de a interveni cu articole în specialitatea lor: Ion Horea – arhimandrit la mănăstirea Moisei, Maramureș, Petronela Negoșan, Mihail I. Vlad – poet târgoviștean, Iorgu Sava-Crăiești, Teodor Mihadaș - scriitorul haiduc născut în Munții

La 20 de ani de apariție a revistei *Cuibul visurilor* (mai 2016)

umbrelor după multe suferințe, dar cu gândul și sufletul alături de publicația noastră.

2019 – Teodor Tanco – scriitor, jurnalist, dramaturg, editor și istoric ne-a părăsit la 94 de ani, a scris despre revista noastră cu sfaturi și analize pertinente.

2019 – Pantelimon Avram, cetățean de onoare al Maierului, prieten și susținător al revistei noastre ori de câte ori a fost cazul, Dumnezeu să-l aibă în grija lui cerească!

2020 – Andrei Moldovan – prieten al revistei și al Maierului, profesor, critic literar, membru al USR, Filiala Cluj, președinte al ASSBN, redactor-șef la Suplimentul „Răsunetul cultural”, inițiator al Centrului „Liviu Rebreanu” de la Chiuza a trecut pe neașteptate și el în lumea umbrelor.

2021 – Sever Ursa – cea mai grea pierdere, directorul muzeului, profesor, scriitor, fondatorul revistei „Cuibul visurilor”, președinte de onoare al SSBN, președinte al cercului ASTRA de la Maieru, cetățean de

Pindului, Teodor Deac - arhitect, Longin Coruțiu, dr. Iuliu Pop, Longin Coruțiu, Teodor Deac arhitect, Ioan Costea cu cenaclul „Camera” din Sângeorz-Băi.

O categorie specială este formată din cei mai vechi despre care se scrie de către contemporanii zilelor noastre: Liviu Rebreanu, Iustin Ilieșiu, Emil Boșca-Mălin, Emanoil Cobzalău, Gavril Istrate, Al. Husar, Darius Pop, preot Iuliu Pop...

Încă o dată, gândurile noastre, ale redactorilor cât și ale cititorilor „Cuibului visurilor” se îndreaptă cu pioșenie și recunoștință către toți acești înaintași, de-ai noștri cât și alții de pretutindeni care și-au exprimat gândurile și adeziunea sinceră față de Maieru, Rebreanu și „Cuibul visurilor.” Suntem siguri că acolo, în ceruri, cei peste cincizeci pot alcătui noi și noi colective de redacție scriind despre doruri și vise neimplinite aici, pe pământ, dar poate continuate într-o altă lume...

Un far, pe drumul cărților

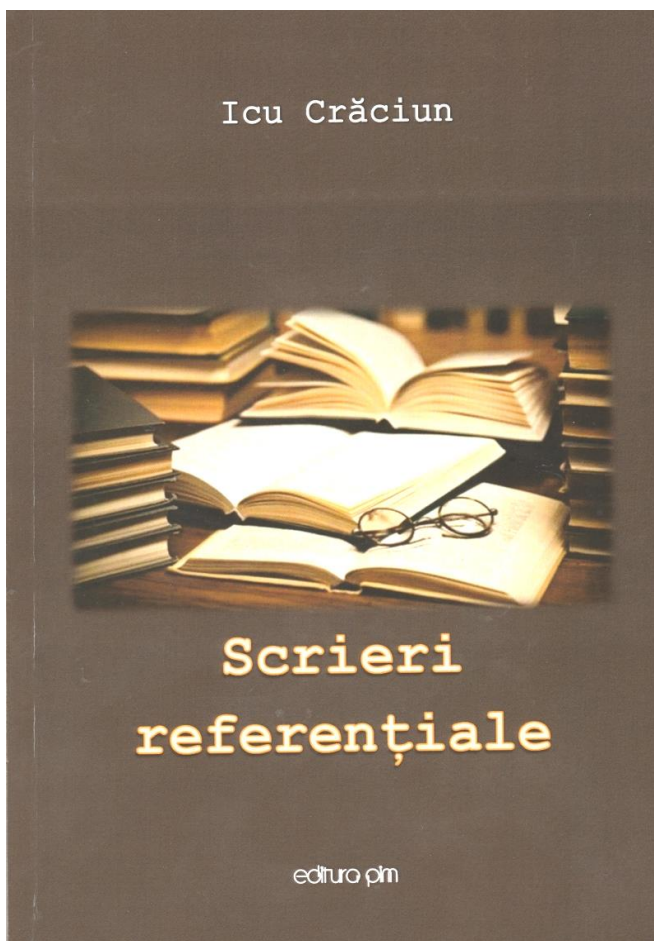
Din „Cuibul visurilor”, sintagmă dată de Liviu Rebreanu locului în care a petrecut unii dintre cei mai frumoși ani, pe Valea Someșului, la Maieru, vine Icu Crăciun, cel care nu și-a părăsit meleagurile natale decât pentru a urma cursurile Facultății de Filologie de la Cluj. O viață a fost la catedră, acolo unde a insuflat pentru elevii lui dragostea pentru literatura română, dar și cea universală, fiind dascăl de română și engleză.

De la debutul din 1972, în cotidianul „Ecol”, până la debutul editorial marcăm trei decenii, timp în care scriitorul se pare că și-a conturat un proiect pentru că, din 2003 până la zi, numărăm nu mai puțin de 20 de apariții editoriale, de la romane ce dezvoltă subiecte ample până la publicistică literară.

Președinte al reprezentanței Bistrița-Năsăud a Filialei Cluj a Uniunii Scriitorilor din România, continuator al publicației „Cuibul visurilor”, înființată de profesorul Sever Ursu, Icu Crăciun este o prezență constantă pe piața publicistică din țară. Dovadă este și volumul „Scrieri referențiale”, apărut la Editura Pim, care adună cronicile publicate în doar doi ani (2018-2020), nu mai puțin de 58 la număr.

Parcurgând această carte, observăm preocupările scriitorului pentru literatura actuală, dar și pentru cea înscrisă deja în istoria culturii, dar și gusturile acestuia privind-i-se întocmai zicala „Spune-mi ce citești ca să-ți spun cine ești”.

Dintre scriitorii actuali, printre cei mai răsfățați, dacă-i putem numi așa, se numără Adrian Țion, comentat de Icu Crăciun cu toate aparițiile sale editoriale. Scrie Icu Crăciun despre cărți semnate de Vasile Gogea, Leon Iosif Grapini, Ion Vlad, Aurel Podaru, Mircea Muthu, Andreea Hedeș, Daniel Moșoiu, Irina Petraș, Horia Gârbea, Ileana Mălăncioiu, văzându-se clar gândurile filologului în legătură cu viața literară, recomandându-ne cărțile care merită a fi trecute în jurnalul nostru de cititor. Răzbate din aceste texte ale lui Icu Crăciun faptul că citește cărțile „din scoarță-n scoarță”, prezentându-ne detalii pe care la o lectură în zig-zag nu le-am observa. Poate aici e și ochiul format al dascălului. Îmi aduc aminte că în liceu, la lecturile obligatorii, profesoara Daniela Fulga ne întreba secvențe din carte pe care nu aveai cum să le știi doar dintr-un rezumat al colegilor. E drept, erau și vremurile în care subiectele nu se găseau pe google, însă nici azi,

cu toate platformele digitale, nu poți să „asimilezi” o carte dacă nu o citești.

Pentru Icu Crăciun fiecare lectură se pare că este ca o sărbătoare adusă cuvântului și găsește la fiecare scriitor lucrurile frumoase din carte, verdictele sale fiind în marea majoritate pro domo. Avem puțini scriitori care se apleacă și asupra cercetării arhivelor. Icu Crăciun aduce în fața noastră scrieri vechi, inserate în paginile vremii, propunându-le în fața generațiilor actuale, scuturând de pe ele praful timpului și reinterpretându-le spre înțelesul nostru. Amintesc aici „Calendarul Ardealului” din 1943, întocmit de Constantin Hagea, Iustin Ilieșiu și Corneliu Coposu.

Câți dintre noi am auzit de „Scrisoarea de pe Valea Someșului”, apărută în Gazeta Transilvaniei în 1916, în care un călător ajunge cu trenul în Năsăud în timpul Primului Război Mondial, conturând viața culturală a orașului și amintind personalitățile vremii, vicarul Alexandru Haliță, fratele celebrului Solomon Haliță, filologul Nicolae Drăganu, membru corespondent al Academiei Române, profesorul Corneliu Sânjuanu, traducătorul operelor complete ale lui Jules Verne, sau profesorul Vasile Bichigean, primul traducător din greaca veche a Republicii lui Platon.

Tot în această scrisoare se vorbește despre Emil Rebreanu „locotenentul de artilerie... distins cu Medalia de Argint pentru vitejie”, fratele lui Liviu Rebreanu, prototipul lui Apostol Bologa din „Pădurea Spânzuraților”. Acesta se întorsese de pe front acasă într-o permisie de câteva zile. La întoarcerea semnatarului scrisorii, spre Cluj, acesta spune: „Pretinul Emil Rebreanu mă însoțește până la Beclean de unde ne despărțim”. „Din păcate cei doi nu se vor mai reîntâlni în anul următor, măiereanul Emil Rebreanu fiind spânzurat”, spune Icu Crăciun. Despre soarta pe front a lui Emil Rebreanu merită a fi citită cartea profesorului Ioan Lăpușeanu „Emil Rebreanu – eroul de la Ghimeș Făget”. La Ghimeș - Palanca, împreună cu un grup de scriitori bistrițeni am fost prezent la comemorarea a 100 de ani de la moartea tragică a lui Emil Rebreanu. Împreună cu Ioan Pinteș, Andrei Moldovan, Icu Crăciun, Aurel Podaru, Iacob Naroș, Vasile Filip, Victor Știr am poposit la mormântul eroului din primul război mondial, înălțând o rugăciune.

O altă scrisoare adusă la lumină este cea pe care Liviu Rebreanu i-o adresa, în 1922, lui Garabet Ibrăileanu. Era perioada în care Rebreanu avea rubrica „Cronica teatrală în viața românească”. Vedem aici modul în care proiectele se conturau pentru apariția revistelor. Scrisoarea aceasta, în care se vorbește despre modul în care textele suferă modificări, merită a fi remarcată. „Romancierul vrea să-și întărească poziția și, firește, arată că s-ar simți jignit „de orice rectificare ulterioară care ar avea aerul unei desolidarizări”, mergând până acolo încât „s-ar vedea îndemnat” să-și înceteze colaborarea. Cu alte cuvinte, era și o chestiune de orgoliu profesional” subliniază Icu Crăciun. Volumul lui Icu Crăciun este și un omagiu adus unor nume ale scrisului trecute în veșnicie, precum George Coșbuc, Pavel Dan, Dariu Pop, Iustin Sohorca, Solomon Haliță sau Andrei Moldovan. Printre textele despre cărți observăm și o proză „Lari-țele”, fiind ca un respiro cu creația proprie a cronicarului, printre gândurile despre alte cărți.

Harnic, prin multitudinea de proiecte, Icu Crăciun transmite de acolo, de la Maieru, un semnal despre puterea lăunatică a cărților. Este anul în care va marca șapte decenii de viață în care și-a conturat un nume de apreciat între oamenii de vază din generația actuală a Țării Năsăudului.

Menuț MAXIMINIAN

Decanul I. P. G. Ploiești, măiereanul Lazăr Avram, premiat de Eco Europa

Asociația Eco Europa (Personalități de top. Elite contemporane; Platforma Națională de Premiere a Excelenței) a acordat Diploma de Ambasador Emerit al Spiritualității Românești Contemporane profesorului

univ. dr. ing. LAZĂR AVRAM, Decan al Facultății Ingineria Petrolului și Gazelor din cadrul Universității Petrol-Gaze din Ploiești, „în semn de înaltă apreciere și recunoaștere a Palmaresului Profesional de excepție dedicat neconținut propășirii spirituale și progresului societății contemporane, pentru promovarea valorilor tradiționale, responsabilitate socială și virtute civică”.

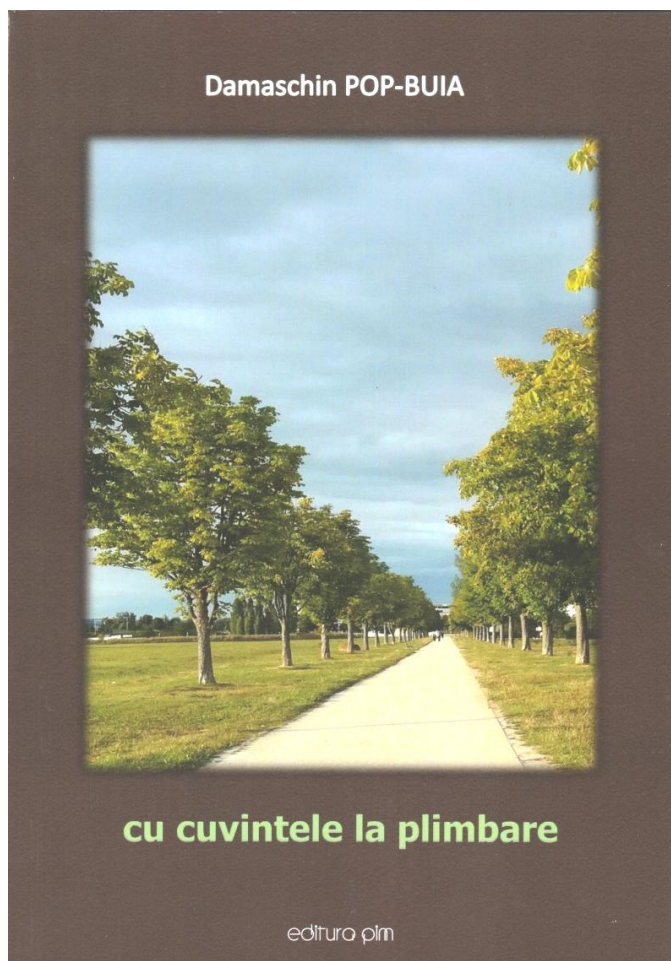
Redacția revistei „Cuibul visurilor”

Cartea

CUVINTE din depărtare pentru cei apropiați

Damaschin POP-BUIA – născut în **Maieru**, 1961, absolvent al Facultății de Litere, secția română/ franceză, la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza din Iași, 1990. După doi ani de profesorat la Mediaș se stabilește în Germania, la Ostfildern. Din 1994, lucrează la Arhivele județului Esslinger, de lângă Stuttgart. A colaborat cu poezie, critică literară, eseu și traduceri la: *Convorbiri literare* (Iași), *Magister* (Sibiu), *Vatra* (Tg. Mureș), *Cuibul visurilor* (Maieru), *Mesagerul literar și artistic* (Bistrița). Volume publicate: *Poezii plâng*, Editura Clusium, Cluj-Napoca, 1997; *Mângâind ninsori la Maieru/ Caressant des neiges a Maieru*, Ediție bilingvă română/ franceză, Editura Aletheia, 1999, versiunea în limba franceză – Florin Avram. Au scris despre poezia lui: Icu Crăciun și Sever Ursa (vezi și Antologia *Autori măiereni* de Icu Crăciun și Iacob Naroș, Editura Școala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2015, p. 424-430). Apare în dicționare literare și antologii, face traduceri și este membru al ASSBN.

Firul roșu al acestei plachete (*cu cuvintele la plimbare*, editura pim, Iași, 2021) este legat de cuvântul „nenăscut sau nespus”, „fierbinte”, de cuvinte șlefuite”, dealuri de cuvinte”, vreascuri de cuvinte”, vocale, metafore, silabe, „versuri puse la uscat”, chiar și posibile „tranșee de litere”, Poezia ca atare și autodefinirea poetică, coabitarea poetului cu lumea cuvintelor în: *Cu cuvintele la plimbare* – poem ce dă și titlul volumului de față - de sub „o cergă cârpită cu nori”, poetul scoate la iveală cuvinte „încă mirosind a cerneală”, cu care iese la plimbare „pe drumul gândului/ în lung și-n lat.” Alteori cuvintele sunt cuibărite adânc în suflare”, iar vocalele au „o lumină scăpărată” (*dor de Holderlin*). În *frunze și mâini* - vocile și versurile sunt puse „grijuliu la uscat”, în *agrafă de septembrie* – întâlnim „creste de cuvinte”, în *strigăt rotund* versurile sunt puse la uscat „ca două umbre dansând la mijloc de eu și tu”). *atunciînacum* – alături de silabe și cuvinte apare un interlocutor omniprezent învăluit în mister, prieten sau iubită, în *ceasuri și ani* – predomină cărți și litere, cărțile cresc direct din trup, *de la A la Z* – cu buzunarele doldora de cuvinte fierbinți, poetul alcătuiește „tranșee de litere/ cuvinte pentru altcineva, *lângă poem* – poetul e față-n față cu poezia („cum credeam noi în vremuri adolescente/ copii trecând desculți pe sub lumina lăptoasă”), *tăișul de priviri* – artă poetică („pe tăișul de aur/ al privirilor/ ne cântăm unul pe celălalt”, cuvintele șlefuite sunt siluete de metafore”, ele se nasc în piruete”. O autodefinire poetică o întâlnim în *poet desuet* („nu-l știau prea mulți/ căci până mai ieri/ purta vâlul acela/ de file rupte dintr-un calendar vechi”), în *ipostază de carte* - „erai de cuvinte și de litere”, iar în *înălțare* aflăm că „e demodat să scrii poezii/ e aproape un joc inocent/ dar infantil.” Aceleași cuvinte sunt îmbrăcate în lacrimi (burice de stele) sau coapte (*la plimbare*). Cuvintele ies la plimbare, poetul ne îndeamnă să mergem pe urma lor (*pe urmele cuvintelor*) și, în cele din urmă, avem îndemnul de-a fi alături de cuvinte („mi-e bine când sunt cu voi/ cuvintelor/ și vouă la fel/ când sunteți cu mine”). Ne cunoaștem de mult/ suntem prieteni la cataramă/ voi în coperte și cărți legate/ eu mergând pe urma voastră/ până la contopire/ nu

mai suntem demult separați/ îmi spuneți voi” (*coabitare*).

Amintirea copilăriei constituie o altă tematică preferată, prin ochi de copil, ninsoarea, ulița copilăriei, cerul – toate sunt prezente în cântare (*de la capăt*), vrafuri de amintiri îl năpădesc: masa din tindă, seara de sânziene, liniștea lămpii, toate amplificate de jocul cu amintirile în țară străină (*întoarceri*). Elogiul mamei e prezent în același poem: „o să mă întind lângă tine/ să-mi spui cum mă legănai/ în vremi de odinioară”) sau în *paranteze* ori *amintire cu toamnă și mamă*– unde mama apare „singură prin șopronul de acasă pregătind de foc surcele/ eu/ cu mâna întinsă spre ea/ prin lungă fereastră/ copil încurcând ceață cu mătasă”, iar *în doi* – „mama trebăluiește încă”. Jocurile copilăriei: jocul de-a vara în *dor de Holderlin* – toaca bisericii din deal/ venea pe jos/ pe la fiecare/ semănând în casă cântare”. În *ești frumoasă toamnă* – e prezentă amintirea copilăriei: „în noi ne cunoaștem/ încă din vremea în care/ copil fiind/ cu frunze din grădina bisericii/ mormânt îmi făceam.” Un voal de amintiri e prezent în *contemplare* – „du-mă din nou peste deal/ ori peste vale, iar „cozonacii odihneau pe masa bunicii”. Ulița copilăriei în *ploaia ca neîncetare* – „ploaiaastamăruntă/ mă trimite încet și lung/ către ulița din copilărie/ însoțind Someș și deal/ măguri înalte/ în povești nemuritoare.” Copilăria și satul natal apar și în *Someș și dor de șezători* „du-mă Doamne-n prund de Someș/ printre pietre puse pup/ să mă uit pieziș la stele/ n nopți cioplite în văzduh.” Satul și obiceiurile lui arată astfel: „cu icoane fete-alese/ și cu glasuri de flăcăi/ jocuri multe cu mirese/ și mireasa dintre văi.” Alte amintiri: țiganul cu căldarea, bunica și fiertul prunelor („seri și șezători/ de probe la banda Jianu/ de caier și de

fuior”). Stelele – „copil fiind le comparăm cu un fel de surcele/ rupte din cer aprinse și lucind pe cărare lactee.” În *rendez vous* – Crăciunul și amintirile: „doar amintirile de te mai recunosc/ te uiți din spate peste timp”. Copilul din amintiri e „desculț pe ulița colbuită cu aur/ copilărie până la înălțarea puzderiilor” (*de zi*). În *spatele anilor* – aduce imaginea mamei („în spatele lor, imaginea mamei în pridvor/ cu mâna întinsă și alungită de dor”), iar în *povestea-vis* – apar ciobani, miorițe, prințese și haiduci, ruguri de mure și dealuri domoale „blagiene”. Veri colbuite și ciobani de vis apar în *ulița-cărare*, e abia început – „un copilandru rătăcit pe deal/ ori cocoțat pe litere/ prin ierburile copilăriei/ în trântă dreaptă cu o păpădie”, bunicul îi povestea vecinului de moină (*lângă poem*). Poetul își păstrează cu sfințenie amintirile la piept („ca-n basmele citite/ la lampa de petrol/ te simți amintire pusă cu grijă/ în buzunarul de la piept”, *cu amintire în buzunarul de la piept*). În *amintire cu prune* – „sub amintirea cireșelor amare/ pe care le culesesem de mult/ ori pere de toamnă târzie”, la care se adaugă culoarea prunelor de altădată. Satul e omniprezent în *la sat* – „e ca la țară/ unde se mai trăiește/ în veșnicia aceea/ de Blaga și de noi/ muritori de rând/ între două aripi de secundă”, aici, tata încrustează cu semnul crucii pâinea, reveria unui timp e ascuns în batista bunicii, „venind de la vecernie/ legănat/ precum slovele izvorând din a ei cântare”. Bunica e povestitoare („pe când copiii ascultau/ cu mâna la gură/ povești cu voce legănată cu bunica/ cea mai bună lectoriță din lume”). În *copil și coif de crai* – „te vezi din nou copil/ purtând coif de crai/ doar tu și împăratul/ și din când în când/ măscăriciul vremii de azi.”

Alte teme adiacente celor două se strecoară discret printre poeme: Toamna (*ești frumoasă toamnă*), motivul plecării și revenirii (*întoarceri*), *visul* (probă de oniric), ploaia (*ploaia caneîncetare*), iubirea (*din nesomn în iubire*), *ziua dintâi*, timpul (*de-a curmezișul timpului*), *soarele și lumina* (lumina lividă), pandemia ș. a. Câteva măierenisme dau colorit versurilor: „sfetăru acela cavisân, stelajă, socală, penăriță, șvung, cioareci, reumă, pup, drot, moină alături de germanisme: Garten, golden October, Gesechen, gute Dingo, Warum bist du hien?; la care se adaugă îmbinări de excepție: păpădia clipei, pași cleioși, cuvinte cuibărite adânc în suflare, strigăte ghimpete, versuri puse grijuliu la uscat, perdea de gânduri, tranșee de litere, iele trase prin inele, hambarul pleznind de fân ș. a.

Aflată la al treilea volum, poezia lui Damaschin P.-B. a început să se cristalizeze, să se limpezească în câteva teme majore de esență universală, așteptăm cu interes ca, prin noile poeme, cuibul visurilor noastre să fie ancorat în ritmurile poeziei europene, îi dorim inspirație perpetuă și cât mai multe asemenea întâlniri cu cititorii care nu l-au uitat și pe care nu i-a uitat.

Recenzii**Preambul**

Într-o dimineață, de dată recentă, mă trezesc eu la ora patru. După un somn de șase ceasuri, țin să precizez cu tot respectul. Odihnit și lucid, care va să zică. Dar neavând eu altă treabă la ora aceea, mă pun să meditez. Cu gândul ba la una, ba la alta... Nu râde, Icu, că nu-i ce crezi tu cu "ba la una, ba la alta". Au trecut vremurile alea, cu tot regretul. Iar acum e vorba de altă chestie. Cum care chestie? Chestia cu "Cuibul Visurilor", ca să intrăm direct în subiect. Revista care, de 25

de ani (ai auzit bine, nu?), continuă să apară la Maieru, fără întrerupere. Non stop!, cum s-ar zice, după ce ați reușit, tu și cu Sever Ursa, s-o puneți pe roate. Cu ajutorul Becleanului, că mie nu-mi place să mă laud. Promovarea valorilor locale, în primul rând, acesta e obiectivul nr. 1 al revistei, pe care l-ați onorat ca niște onorabili ce sunteți, și nu mă sfiesc să fac publică această mărturisire. Ba, din contră, îndrăznesc să-ți fac și o propunere, în calitatea ta de redactor-șef. Am trei recenzii,

bune de dat la tipar, la trei cărți semnate de doi autori măiereni. Nu spun cine, persoane însemnate. Cu această ocazie, am inaugura și o nouă rubrică: "Recenzii vesele și triste", c-așa-i viața, mă înțelegeți?

Ca să nu mai lungim vorba. Batem palma?

Aurel PODARU

La bușteni, pe urmele lui Icu Crăciun

De câte ori îmi aduc aminte de această întâmplare, îmi vine să râd. Da' stai numa' să vezi! De Icu Crăciun, profesorul, auzisem înainte de a-l fi cunoscut "în carne și oase", cum se zice. Bunul și regretatul meu prieten, poetul Sandu Al. Rațiu, din Maieru, mi-a povestit de multe ori și multe lucruri frumoase despre consăteanul său, încât devenisem și eu curios să-l cunosc. Și ocazia n-a întârziat să apară. Aflându-mă odată, într-o zi de iarnă, la Maieru, în interes de serviciu, țin să precizez, l-am căutat acasă.

În poartă, m-a întâmpinat o doamnă tânără și drăguță, pe care n-o cunoșteam, dar bănuiam că este soția celui pe care îl căutam eu. Mi-a deschis poarta și m-a pofit înăuntru.

- Intrați, vă rog, Icu e la bușteni.

- Unde?!

- La bușteni, de ce vă mirați?

Credeam că glumește sau că vrea să-și râdă de mine, dar m-am convins curând că distinsa doamnă spusese adevărul. M-a condus într-o magazie cu lemne de foc, unde un bărbat, cam de aceeași vârstă cu tânăra lui soție, se căznea să despice, cu securea, un buștean. Partea nostimă era că, la fiecare lovitură a lui, cu securea, căciula îi cădea pe ochi.

Ei, dar din ziua aceea au trecut vreo 30 de ani și profesorul Icu Crăciun este, astăzi, scriitor în cel mai deplin înțeles al cuvântului. Adică: prozator, dramaturg, eseist, istoric și critic literar, publicist. Drept dovadă stau cărțile lui. Nici nu-mi dau seama când a avut timp să le scrie.

Debutul său literar s-a produs în 1971, cu proză scurtă, în ziarul "Ecoul", iar cel editorial, după 32 de ani! În 2003, cu volumul de publicistică literară *În căutarea Graalului*, Editura Clubul Saeculum Beclean. În cei 17 ani, câți au trecut de la debutul său editorial, Icu Crăciun a semnat 21 de cărți, dacă bine le-am numărat. Cărți de proză scurtă, romane, piese de teatru, publicistică, aforisme, istorie literară și, nu în ultimul rând, recenzii și cronici literare.

Scrieri referențiale este titlul celei mai recente cărți, o carte de 300 de pagini, unde pune sub lupă 55 de volume care poartă semnătura a peste 30 de autori români și străini. Printre ei se află: Irina Petraș, Andrei Moldovan, Ileana Mălăncioiu, Vasile Gogea, Menuț Maximinian, Andrea H. Hedeș, Adrian Țion, Leon-Iosif Grapini, Grigore Cotul, Daniel Moșoiu, Dariu Pop, Iacob Naroș, Yasunari Kawabata, Henri Miller, Vasile Dragomir, Virgil Diaconu și, cu voia dumneavoastră, la coada listei: Aurel Podaru.

Sumarul acestui volum începe cu Adrian Țion, "un scriitor al citadinului contemporan", susține recenzentul, după care urmează amintirile din copilărie ale lui Leon-Iosif Grapini, *Anatemnele* lui Vasile Gogea, despre care Icu Crăciun precizează că "Generația de astăzi trebuie să știe că, printre mulți alții, și Vasile Gogea a contribuit la libertatea de creație și de gândire contemporană, de aceea veți găsi în cartea aceasta

multe referiri la revolta brașovenilor la care a participat activ, nu a fost un martor pasiv al acelor evenimente, având de suferit din cauza sinistrei Securității. (...) De aceea, ori câtă apă ar bea din râul Lethe, el nu se poate desprinde de trecut, deși unii «amici» i-ar dori stigmatizarea. Salutăm cu căldură introducerea celor două tablete dedicate neînfriccatei luptătoare împotriva regimului comunist, a celor de la cârma țării, Doina Cornea și fiica acesteia, Ariadna, amândouă trecute în lumea dreptilor." (p. 21). *Bibliografia* Pavel Dan este alcătuită de Aurel Podaru, Prefață de Ion Vlad; *Calendarul Ardealului*, din 1943, este întocmit de Constantin Hagea, Iustin Ilieșiu și Corneliu Coposu; presa literară românească într-o expoziție unică, deschisă la Arhivele Naționale Bistrița-Năsăud, din colecțiile lui Andrei Moldovan; o recenzie la *Țara zăpezilor*, celebrul roman al lui Yasunari Kawabata; convorbirile lui Daniel Moșoiu cu Alexandru Vlad; Dariu Pop, dramaturgul; Irina Petraș cu al său volum *De veghe între cărți – scriitori contemporani*; EPHEMERIDE, vol. II, de Andrei Moldovan, *Puterea secretă a cărților* de Menuț Maximinian, eseurile politice ale Ilenei Mălăncioiu, după care autorul sare la gâtul lui Grigore Cotul, epigramistul, noroc cu Henry Miller și lumea sexului; dar nu-l iartă nici pe consăteanul și prietenul său Iacob Naroș, publicistul, și o spune în gura mare: "Citindu-i cartea veți constata și de această dată că recenzentul de serviciu de la "Mișcarea literară" și "Cuibul visurilor", Iacob Naroș, își face datoria cu sârg și migală". Auzi țazo: "cu sârg și migală!" Dar, mă rog, să trecem mai departe, fiindcă urmează un volum omagial cât o viață de OM: *Ion Vlad sub imperiul lecturii*, la 85 de ani, coordonat de Laura Zăvălean. Profesorul este omagiat, în această carte, de "artileria grea" a Literelor Române, printre care: Niculae Gheran, D. R. Popescu, Ioan-Aurel Pop, Irina Petraș, Ștefan Manasia, Ion Brad, Ilie Rad, Ileana Mălăncioiu, Ion Cocora, Cornel Ungureanu, Olimpiu Nușfelean, Horia Bădescu, Constantin Cubleşan, Petru Poantă, Ștefan Borbely, Ion Buzași, Nicolae Prelipceanu, Ion Istrate, Andrei Moldovan, Ion Pop, Aurel Sasu, Mircea Muthu, Gheorghe Glodeanu, Iulian Boldea, Ion Pop.

Ca să ajungi pe strada Hazard, bunăoară, la întâlnirea cu Andrea H. Hedeș, musai să treci peste *Iubirile* lui Hemingway, să-l ocolești puțin pe Iustin Sohorca, să urci MUNTELE - personajul comun din *Ceața Soniei Elvireanu* și *Muntele din noi* de Ramona Müller. Chestiunea e ca și rezolvată! Ai de a face apoi cu Lazăr Avram și *însemnele copilăriei*, traversezi literatura de frontieră a lui Adrian Țion și dai peste *Rânduielele Paștelui în județul Bistrița-Năsăud* de Menuț Maximinian, că tot ne aflăm noi în Postul Crăciunului, dai peste *Mircea Măluț, un autor militant* (ca toți măluțenii!), apoi ai de a face cu *Mitul androgenului în poezia de dragoste a lui Constantin Râpă*, ca să simți apoi din plin nevoia de frumos în creația Veronicăi Oșorheian.

Fără comentarii!

Dacă vei insista, ascultă la mine, o să dai peste o nouă carte a lui Andrei Moldovan: *Fragmente critice* (Editura Charmides, 2019). "Andrei Moldovan, scrie Icu Crăciun, este un critic literar consacrat, competent și cu prestanță în peisajul literaturii române contemporane. Fie că scrie despre cărți de istorie și critică literară, fie despre cele de poezie sau proză, modul său de lucru este același: documentare riguroasă cu privire la opera celui vizat, dar și la opiniile altor confrăți pentru aceasta, pe care, mai apoi, le trece prin grila gândirii sale, le distilează, storcând seva și parfumul roadelor autorului (chiar dacă acesta este, mai mult sau mai puțin, un răsfățat al criticilor), după care le nuanțează și ni le livrează nouă cu ingrediente noi și plăcute." (p. 225).

Dacă nu i-aș fi oferit lui Icu Crăciun ediția *Pavel Dan și Tulcea*, coordonată de subsemnatul, acesta ar fi fost în stare să dea o fugă până pe malul Dunării, în localitatea pomenită deja, să se documenteze asupra chestiunii în cauză. Se vede că a citit cartea, căci scrie despre ea în termeni elogioși. Ca și despre volumul lui Mircea Muthu, intitulat *Liviu Rebreanu sau paradoxul organicului*, ediția a III-a. Definitivă! Icu este de-a dreptul entuziasmat de ultimul roman al lui Yasunari Kawabata, *Păpădiile*. Dar nu scapă nici ocazia de a-și da cu părerea despre *Frumusețe și întristare*, de același autor, carte apărută în 2009, la Humanitas, în traducerea lui Sorin Mărculescu, despre care Icu Crăciun spune, printre altele, că "are un deznodământ tragic, are iubiri, are gelozii, are încercări de sinucidere, are regrete, adică toate ingredientele unui roman tradițional, fără, însă, a putea fi acuzat că este lipsit de naturalețe." Personajul în cauză, vreau să zic.

Icu Crăciun a citit și *Zeghea* lui Vasile Dragomir. Altfel, n-ar scrie ceea ce scrie despre acest roman. "Dacă se vor găsi voci care să spună că umorul lui Dragomir (în care ironia și satira ocupă un loc bine determinat) îndepărtează faptul tragic din atenția cititorului, deoarece nu a existat în istoria umanității o perioadă mai cruntă și mai dezumanizantă decât cea comunistă, le atrag atenția că romancierul nici nu și-a propus să scrie o carte gravă, ci una cu un limbaj savuros, deseori argotic, specific locatarilor care au trecut pe la pârnaie de mai multe ori." Ce v-am zis eu?

În final, o nouă întâlnire cu Andrea H. Hedeș, de data aceasta în ipostază de prozatoare: *Povestiri de pe malul celălalt* (Editura Neuma, 2019). Cităm din opinia recenzentului: "La prima ochire, aceste proze scurte par a fi niște texte didactice, scrise pentru cei mici și spuse acestora înainte de culcare (unele chiar pot fi recomandate puștilor), însă temele lor sunt doar aparent simple și sturlubatic, tâlcul fiind, de fapt, mult mai complex, mai profund, mai grav și merită să zăbovim mai mult asupra acestuia. Eu, unul, mizez pe acest lucru." (p. 294)

Mizez și eu pe scrierile lui Icu Crăciun. Să fie clar!

Aurel PODARU

Nepotul din Italia, mai rar așa nepot!

O nouă carte sub cerul județului "Coșbuc-Rebreanu". Cum care carte? Cartea lui Icu Crăciun, scriitorul măierean care a avut o ascensiune colosală, vorba regretatului nostru prieten Radu Mareș, bucovineanul "legat de Cluj ca Ulise de catarg", după cum însuși mărturisea într-un interviu acordat lui Ion Filipciuc, bucovinean și el, mioritolog de "să sparie gândul!", vorba cronicarului. Primul, adică Mareș, înainte de a pleca pe Câmpiile Elizee, a dat romanul Bucovinei postbelice, *Când ne vom întoarce*, iar cel de-al doilea, Filipciuc, nici mort nu va pleca Dincolo înainte de a clarifica ce și cum cu celebra baladă.

Icu Crăciun este (dar cine nu știe acest lucru?) prozator, dramaturg, eseist și publicist. Absolvent al Facultății de Filologie, secția română-engleză, a Universității Babeș-Bolyai Cluj-Napoca. Debut absolut, în 1972, cu schița *Eu director, tu director*, iar cel editorial, după mai bine de 30 de ani ("grăbește-te încet", vorba latinului), cu volumul. *În căutarea Graalului* (Editura Clubul Saeculum, Beclean, 2003). Dar acesta este numai începutul, căci urmează o adevărată avalanșă de apariții editoriale. Anul și cartea! Vreo 17 la număr până în prezent: proză scurtă, romane, piese de teatru, publicistică. Are la activ câteva nominalizări la premiile Filialei Cluj a Uniunii Scriitorilor din România, al cărei membru este de câțiva ani buni. Este, de asemenea, președintele Reprezentanței Bistrița-Năsăud a USSR, vicepreședinte al Asociației Societății Scriitorilor din Bistrița-Năsăud (ASSBN) și membru al Uniunii Ziarștilor Profesioniști din România (UZPR). Redactor-șef al revistei "Cuibul Visurilor", una dintre foarte puținele, dacă nu chiar unica revistă ce continuă să apară (am mai spus-o!), de 25 de ani fără întrerupere, în mediul rural. Adică, la Maieru. Revistă fondată de Sever Urșu, director, și Icu Crăciun, redactor-șef.

Cea mai recentă "ispravă" a lui Icu este *Nepotul din Italia* (Editura PIM, Iași, 2020). Un volum de proză scurtă, 100 de pagini, pe care le-am citit pe loc și pe nerăsuflăte.

Vreți și o probă de virtuositate stilistică? V-o oferim pe moment și cu tot dragul:

"Peste două zile, în jurul orei 10 A. M., la blocul A2, de pe strada Trandafirilor, când razele soarelui băteau pieziș în geamurile imobilului, și-a făcut apariția un individ distins, demn de încredere, cu părul negru, sârmos, pus la

patru ace, costum Armani, papion, batistă de mătase la buzunarul de la piept, înalt, bine clădit, parfumat, gropiță în barbă, trup trapez, bicepsi bine dezvoltati care aducea cu casierul de la Agenția de Alungare a Spiritelor Negative și care le-a lăsat cu gura căscată și cu privirea acra pe tanti Florica și pe tanti Lenuța, așezate pe două scăunele, în fața blocului, pe post de camere de supraveghere, avide după noutăți, înzestrate cu supoziții fanteziste, ce suportă ușor căldurile estivale, amândouă se potrivesc la vorbă și la gusturi. Străinul a bătut la apartamentul 11, i-a deschis pretențioasa doamnă Săftița Popescu, stăpâna de porțelan a casei, și după calculele lor, a zăbovit o oră și un sfert. Cam suspect de mult, și-au zis la unison, uitându-se atente la geamul nesuferitei doamne Săftița, fiindcă le ținea mereu la distanță, cu răsufările împletite continuând să sporovăiască cu însuflețire, animate de aceleași idei și simțăminte" (p. 10).

La drept vorbind, eu am început lectura (care a durat doar trei ceasuri!) de la mijlocul cărții, fiindcă eram curios și nerăbdător să aflu ce hram poartă nepotul lui Icu (așa credeam eu!) în țara lui Dante. Când colo, aflu că e vorba de nepotul unui fost pădurar, sau paznic de vânatoare, încă nu sunt sigur, Trăinel (probabil de la Traian), care avea o fată, Piuța (de la Pia, diminutivul Olimpiei), plecată la muncă în Italia. Aici, fata cunoaște un băștinaș, Giacomo Mantinelli, cu care se căsătorește înainte de a se îndrăgosti de el (așa sugerează autorul!), și bravul moștenitor nu întârzie să apară. Giacomo e numele său (nici nu se putea altfel, când e urmașul bravului Giacomo!), care învață (până la vârsta de doi ani!) să vorbească în limbile italiană și română. De reținut, așadar, un nepot bilingv! La vârsta de doar doi ani! Părinții lui îl aduc în România, să-și cunoască bunicii materni, ocazie cu care Trăinel constată că ginerele din Italia, "doritor de mese încercate, era un ins pipiriu, cu răs mărunt, puțin chel în vârful capului și cu trei ani mai tânăr decât el (care el?, a, da, socrul mic!), căruia de la început i-a plăcut palinca noastră, după cum a constatat el bucuros, se conducea după principiul «timpul e prea scump și prea scurt ca să-l cheltuim în emoții delicate.»"

Icu Crăciun – lesne de observat - are haz și har în relatarea faptelor, dacă e s-o spunem pe cea dreaptă, este un bun portetist, din câteva trăsături de condei, el conturează personaje viabile care se impun în memoria cititorului. Este

atent la nuanță și detaliu, lucruri pe care le-am spus și cu altă ocazie și vă mai zic și acum că în creațiile sale, cititorul surprinde și pasaje cu accente suprarrealiste, ca și în exemplul de mai jos:

"Dintr-o dată s-a auzit un tropot sinistru care venea dinspre partea de sus a satului. Sunetul se intensifica și se apropia ca un tren așteptat în gară. La lumina lunii, o umbră uriașă de animal fantastic cu niște coarne lungi s-a întins amenințătoare până pe acoperișul stației de autobus"

Sau, într-o altă narațiune, alte elemente de fantastic:

"Blocul ăsta a văzut multe la viața lui, dar eu nu am căderea de a vorbi despre toate. Singurul lucru pe care trebuie să-l semnalez este că nici tanti Florica, nici tanti Lenuța n-au observat că musafirul doamnei Săftița avea la întoarcere copite de cal în loc de pantofi și mâini mult mai păroase decât ale altor bărbați (p. 12).

Dacă pentru generațiile de azi, narațiunile inspirate din realitatea zilelor de după revoluția din decembrie 1989 le spune ceva, schițele precum *Cine rupea lozincile?*, *Stahanovistul*, *Stalin*, bunăoară, nu le spune absolut nimic acestora, fiindcă ei n-au apucat acele vremuri, nici nu-i interesează așa ceva, iar ca să-i convingi de situație, ai nevoie de un spațiu mult mai mare decât cel oferit de povestirile cuprinse în acest volum. Și, totuși, Icu Crăciun reușește să depășească aceste dificultăți de receptare a realităților prezentate în această carte de 100 de pagini.

Despre cartea sa de debut (ca să facem o scurtă privire retro), *În căutarea Graalului* (Editura Clubul Saeculum, Beclean, 2003), scriam, printre altele: "Paginile lui Icu Crăciun mărturisesc, înainte de toate, despre una din marile sale calități: mobilitatea. Autorului nu-i scapă nimic din tot ce se întâmplă în jurul său, captând, ca un seismograf, fiecare vibrație a mediului în care trăiește. Scrisul său are personalitate, gravitate, forță și – nu arareori – umor." Observație valabilă și azi, când prolificul scriitor măierean a depășit cu mult duzina de cărți publicate, fără însă a face rabat de calitate. Cartea merită citită și promovată! Cartea și autorul ei, firește.

Aurel PODARU

De la Cotul cu fum la Grigore Cotul via Parașutele lui Icu Crăciun

Cu alte cuvinte - ca să înțeleagă cititorii noștri de pretutindeni -, e vorba de faimoasa cârciumă din Năsăud, epigramistul din Șanț și "grațiile" prozatorului măierean. O trecere în revistă, cât ai zice pește!

Cârciuma și-a trăit traiul și și-a mâncat mălaiul, cum se zice, în Epoca de aur; ea nu mai există azi decât în amintirea celor care, cu drag, i-au trecut aproape zilnic pragul, ani și ani la rând, în căutarea unor tării după plăcerea fiecăruia, nici nu mai are rost să discutăm. Icu a cam îmbătrânit și el, parașuta nu i se mai deschide, să fie clar, orice comentariu pe această temă ar fi de prisos. Doar epigramistul e încă tânăr și în plină forță... creatoare!.

În prezent, Grigore Cotul, căci la el ne referim, este secretarul literar al Cenaclului Satiricon al Uniunii Epigramiștilor din Cluj, membru al Uniunii Epigramiștilor din România, membru al Asociației Societății Scriitorilor din

Bistrița-Năsăud. La începutul acestui an pandemic, el oferă cititorilor, cu tot respectul, un nou volum: *Registru de intenții*: epigrame, parodii, rondeluri, gazeluri, Editura PIM, Iași, 2021, și nu-l doare nici în cot de Covid 19, cu toate încercările lui care au invadat întreg mapamondul. Volumul acesta, al treilea, este prefăcut de Florin Rotaru, secretarul Uniunii Epigramiștilor din România, dacă nu vă supărați. Are aproape 200 de pagini (volumul, nu secretarul!) și vreo 15, să le zicem, capitole. Amintim doar câteva titluri: *De aniversare*, *Educați și educatori*, *Autoironice*, *Conjugale și extra*, *Martor ocular*, *De pandemie*, *Despre scrieri și scriitori*, *Parodii*. Subiecte de mare diversitate, după cum se poate constata, dar unitare, valoric vorbind. Pe scurt: unitate în diversitate.

Încă de la debut, epigramele lui Grigore Cotul au stârnit un viu interes, fiind primite "cu

gura până la urechi", dacă-mi permiteți metafora. Și premiate. Să mă bată Dumnezeu dacă vă mint!

"Aș îndrăzni să fac o analogie cu domeniul său profesional, scrie, printre multe altele, prefăcătorul cărții, și cred că nu aș greși prea mult afirmând că epigramele sale, în majoritatea lor, au consistența unei demonstrații matematice, pornind de la ipoteza din primele versuri, utilizând apoi o anumită metodă de demonstrație pentru a se ajunge în final la concluzia care, în cazul epigramei, este prezentată de poanta acesteia."

Nimic de contrazis, doar de citat în continuare: "Sunt bărbații niște firi/ Ce provoacă

(continuare în pag. 7)

Aurel PODARU

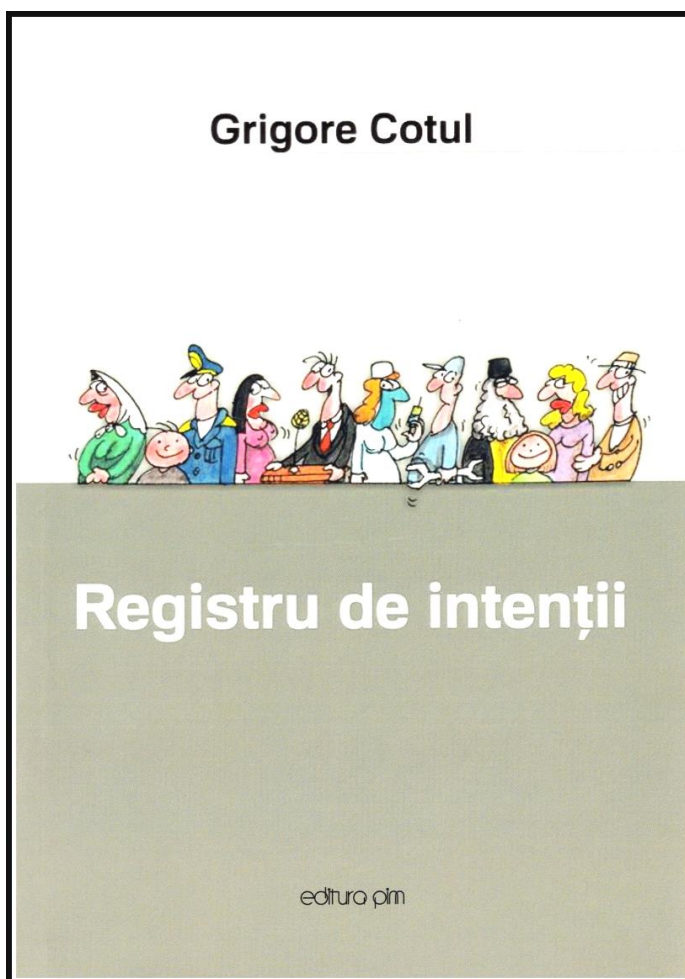
De la *Cotul cu fum* la Grigore Cotul via *Parașutele* lui Icu Crăciun

(continuare din pag. 6)

doar regrete:/ Unii uită de scumprii,/ Alții uită de... «scumpete»"

No, că iar mi-o luat vorba din gură și musai să-l citez. Pe Icu, firește: "Cum să nu râzi, să nu zâmbești ori să nu surâzi, fie și într-un dinte, când șnurul mărtișorului îți induce gândul prin augmentare stilistică, marca Grigore Cotul, la funia spânzuratului, când căsnicia poate fi văzută și ca privare de libertate și afli că amanta nu îmbătrânește niciodată, când nota de plată de la stomatolog îi provoacă revoltă danturii, când de *Ziua Justiției* magistratii aprind câte o lumânare, când invitații sărbătorești *Ziua Marinei* fără flotă, când sfada din familie e înlocuită de «cuvinte încrucișate» și numai de *Ziua Sărutului* reușește să-i țină femeii «gura ocupată», sau de *Ziua Nonviolenței* își bate cu drag nevasta cât poate de des... la cap», când preotul îl apostrofează cu o palmă de pământ în cimitir (...), iar țăranul «vede-n pomul înflorit// o sursă de tărie»"

Adevărul e că Grigore are umor, cu carul, chiar dacă unor confrăți nu le cade bine; este ironic și autoironic, de parcă asta ar fi exersat toată viața: "Deschid agenda mea de post/ Și-n rubrica «Păcate»,/ La unele bifez «a fost»/ La altele - «ratate»"

Despre politicieni (sau politrucii, mai degrabă!) epigramistul spune/scrie că "S-au dus la miting cu speranță,/ În alb cu toții îmbrăcați,/ Că se va da o ordonanță/ Să-i scoată și imaculați. " Mai rău ca la Covid, Doamne ferește!

Cartea aceasta e cea mai bună dintre cele trei apărute deja și sunt convins că urcușul lui Grigore va continua, ba mai mult, el nu se va opri la dragostea dintâi: epigrama. Până atunci însă, îngăduiți să reproduc integral poemul *Nu credeți (rondel resemnat)*: "Nu credeți în epigamiști,/ Sunt oameni simpli, din popor,/ Trăiesc și-o viață-ntreagă mor,/ Și nu-s vreodată optimiști!!! De-i veți vedea întruna triști,/ Să știți c-așa e firea lor.../ Nu credeți în epigamiști,/ Sunt oameni simpli, din popor!!! Nu sunt bufoni, dar nici artiști,/ Sunt doar o formă de umor,/ Un zâmbet într-un trist decor,/ Un fel de îngeri anarhiști...// Nu credeți în epigamiști!"

Dacă m-aș lua după ce zice Grigore Cotul, n-aș crede, poate, în epigamiști, dar luând în calcul ceea ce scrie dumnealui, cred în epigramistul Grigore Cotul. Cu toată *tăria*, dacă mă înțelegeți ce vreau să zic!

Aurel PODARU

Rebreniana

Despre „Golani” lui Liviu Rebreanu

Se știe că în 19 iunie 1912 Rebreanu a publicat la Orăștie prima sa carte de proză scurtă, intitulată *Frământări*, care cuprinde 10 nuvele și schițe. În ultimul moment, a dorit să-i schimbe titlul în *Golani*, dar a fost prea târziu; probabil, s-a gândit că titlul acesta ar fi avut mai multă priză la public. Peste patru ani, în aprilie 1916, va fi tipărit cu titlul dorit, cu câteva adausuri nesemnificative, cu o prefață semnată de M. Dragomirescu, dar nici așa nu a avut succesul așteptat, deși va fi reeditat în 1920, 1925 și 1929. Totuși, despre ea au scris la

vremea respectivă: G. Topârceanu, M. Sorbul, C. Spiru-Hasnaș și C. Șăineanu (pentru mai multe amănunte vezi Niculae Gheran, *Rebreniana*, vol. I, Editura Academiei Române, București, 2017, pp. 29-33).

În Ardeal, în 1916, apărea la Brașov una din cele mai citite reviste în limba română (chiar dacă și-a desfășurat activitatea sub semnul cenzurii până în august 1916): *Gazeta Transilvaniei*, înființată încă din 1837 (continuându-și apariția până în 1944; din 1990 și-a reluat-o până în 2009). Aproape că nu era

sat în care fie preotul, fie învățătorul, sau amândoi, să nu fie abonați la ea. În această revistă (anul LXXIX, nr. 151, din 15 (28) iulie 1916) a apărut o cronică elogioasă despre volumul *Golani*, astfel că numele viitorului romancier va deveni cât de cât cunoscut. Cronică este semnată cu pseudonimul Orest și v-o prezentăm mai la vale în ortografia și punctuația vremii, doar *într-un* și *într-o* le-am adaptat scrierii actuale.

„Un prozator nou: d. Liviu Rebreanu

Într-o vreme când, în afară de excepțiuni strălucite, tânăra generație a scriitorilor noștri este înzorzonată cu tot felul de etichete cu atât mai goale, cu cât sunt mai dornice de *rafinărie*, într-o vreme când ca să fii poet ajunge să scrii *Hai la moară – Ce ocară!* Iar ca să te numești prozator ajunge să fii pamfletar și să-ți încerci mușchii brațelor cu o delicată siluetă feminină – se cuvine să spunem lucrurilor pe numele lor simplu și adevărat. E singurul serviciu pe care-l putem face cititorilor cari au nevoie de o sinceră colaborare cu noi, pentru a se putea orienta mai sigur în răsunătorul vălmășag cu care lipsa de talent, impudică, înfruntă talentul.

Suntem fericiți că acest prilej ni-l dă, într-o neașteptat de largă generozitate, d. Liviu Rebreanu. Volumul său de nuvele – *Golani* – îl așează, fără nici o îndoială, modest, tăcut, dar masiv, în rândul prozatorilor noștri de seamă. Pentru noi, cari nu avem altă lege de cât iubirea dezinteresată a frumosului și dorința a vedea cu ochii epoca de aur a literaturii române, este mai mult decât o trecătoare datorie să afirmăm aceasta cu toată convingerea.

Prima și cea mai caracteristică însușire a dlui Rebreanu este că unește, într-o plămădeală artistică, o mai mare putere de realism cu o concentrată analiză psihologică. Din această împreunare rezultă o frumusețe tragică, care rămâne cu atât mai impresionantă, cu cât, din când în când, se învâluște cu un colorit descriptiv de-o intensitate aproape epică. În această privință d. Rebreanu este de aproape înrudit cu scriitorii ruși, de cari îl apropie și înclinarea pe care o are pentru cei mulți, umiliți, proști, primitivi și sfârâmați. Dacă mediul și eroii dlui Rebreanu sunt lipsiți de farmecul paradiziac al nobleței sufletești, este însă neîndoios că cu toată schilodenia lor desgustătoare, sunt *oameni adevărați, viață clocotitoare*. În tot volumul stăpânește acea mizerie omenească – dela codrul de pâine uscat, până la inima plină de bube – care ne face de atâtea ori să ne simțim în această lume osândiți, fără speranță, - niște biete zdrențe. Și zdrențe murdare sunt, într-adevăr, și Gonea din *Golani* și Ghinea din *Cuceritorul*, și Șulea din *Ocotitorul* și șeful de gară din *Proștii* și Didina din *Culcușul* și toți eroii dlui Rebreanu. Dar

aceste zdrențe, așa cum sunt luminate de puternica viziune artistică a novelistului, se schimbă, ca prin farmec, nu mai sunt petece moarte, ci bucați vii ale sufletului omenesc sfâșiat, iar, uneori, aproape niște stindarde mărețe și posomorâte în care flutură sufletul mare al celei mai adevărate Tragedii. De aceea unele pagini ale d-lui Rebreanu par scrise cu litere mânjite de sânge și aprinse de foc, sau încrustate cu vârfuri ascuțite de oțel.

Cu analiza lor implacabilă, cu scurtele lor fulgerări de înaltă putere descriptivă, paginile din *Golani* închid în ele un infern mic, dar adevărat și îngrozitor ca ori ce infern. Iată, luminat de sângheroasă văpaie, un colț din acest infern al d-lui Rebreanu:

-Dă-mi, Didino... nu mă lăsa de rușine – o cihăi Cîntăreanu neconținut. Haide Dă-mi!...

-Ia lasă-mă-n pace, golane!... Nu-ți dau nici un ban, că m-ai înjurat! – urlă Didina strâmbându-se la dânsul ca pisica ce se apără de o hărmălaie de câini.

(continuare în pag. 8)

Icu CRĂCIUN

Rebreniana

Despre „Golani” lui Liviu Rebreanu

(continuare din pag. 7)

„Cântăreanu stătu câte-va clipe ca o stană de peatră. Părea că se gândește. Apoi deodată începu a schimba fețe-fețe ca un lunatic. Vinele de pe tâmple i se îngroșară ca niște lipitori hrănite de sânge, fruntea i se încreți, nările i se umflară, iar pumnii i se încheștară, așa că unghiile i se infipseră adânc în carne. Începu a sforăi repede, ca un bolnav de plămâni...”

Cine nu simte, că în clipa următoare în Cântăreanu va sări, în formidabilul ei salt, bruta din străvechile adâncimi de întuneric ale ființei omenești? Cine, prin analiză, gradată cu atâta măiestrie de autor, nu se așteaptă cu sufletul strâns de spaimă, la una din acele înjosiri cari ne fac să plângem pe propria noastră ticăloșire și bestialitate?

Și iat-o – sculptată în roșu de flăcări, de sânge și de vânt întuneric – intensificată până la teribila frumusețe a unui simbol – Bruta:

„Se năpusti ca o fiară asupra femeii, o înhăță de gât și o tăvăli jos.

-Dă-mi, că te omor!

Și o lovi cu pumnii peste cap, peste ochi, peste foale...Ea țipa ca din gură de șarpe:

-Nu dau, hoțule, nu dau... Nu dau!...Aoleou! nu dau!...N-am...

„Dar Cântăreanu îi urlă în urechi, neconținând cu ghionturile:

-Ba ai, hoțule, știu bine că ai!...

„Femeia se zbătea sub loviturile lui ca o broască strivită în călcâi; în câte-va rânduri se opintise și ea să-i împlânte degetele în ochi, dar Cântăreanu băgă de seamă, își trase capul îndărăt și începu s-o lovească cu picioarele în șale. Și Didina tot mai gemea cu glasul scăzut:

-Nu dau, hoțule, nu dau!... Omoară-mă, dar nu-ți dau nici un ban!”

Puterea de plasticitate cu care novelistul a prins, în cea mai pasionată și mai instinctivă încheștare, aceste două suflete – unul stăpânitor brutal, celălalt rob răzvrătit și

minunata artă cu care, mai târziu, îi culcă pe amândoi, unul în brațele celuilalt, pe lespede înfierbântată a unei patimi oarbe – dovedește, credem, cu prisosință, că d. Rebreanu nu se joacă cu scrisul, ca atâția din contemporanii săi.

În toate novelele din Golani d. Rebreanu pânđește mișcările, încordările și deslănțuirile instinctelor și, cu acel sânge rece care caracterizează pe realiști, știe să surprindă punctul culminant, dela un fapt oare care capătă perspectiva marei tragedii omenești.

De-o aspră frumusețe sălbatică, limba în care sânt turnate novelele d-lui Rebreanu, are tășuri ascuțite de pumnal și une-ori, aroma primitivă a unei rădăcini cu pământ proaspăt și plin de sevă.

Încheind, nu putem de cât să aducem o dreaptă recunoaștere d-lui Mihai Dragomirescu pentru judicioasele rânduri cu care întovărășește cartea și pune în lumină acest talent.

V-l,

Orest.”

Icu CRĂCIUN

Jurnal de năclă (fragment)

Mai dăunăzi, într-una din nopți, am visat că ... scriam lozinci. Un coșmar? Nu chiar! *Descărcări de memorie! Se netezesc niște circumvoluțiuni!* ar zice Tădușa. Lozinci zici?! E adevărat că m-am întâlnit încă din copilărie cu genul acesta ambiguu de *literatură*. (De fapt un mod scriptic de propagandă politică). Pe atunci, prin sat umbra o echipă de la raion care scria pe toate gardurile. Din pensulă, cu litere mari de tipar cu vopsea roșie: *Stalin și poporul rus, libertatea ne-a adus!* sau *În luptă pentru cauza lui Lenin și Stalin înainte!* Tot înainte! (că înainte era mai bine adăuga desigur mai apoi, în gând, românul mioritic). Copil neastâmpărat asistam curios la împodobirea gardurilor. Mai apoi am recuperat vreo două pensule uitate sau poate aruncate. Cu vopseaua aproape uscată. Și am mâzgălit și eu stâlpii de la porțiță. (Pentru care am primit chelfăneala de rigoare.) Oricum, întâmplarea nu a fost de bun augur. A fost ca o premoniție. Peste ani, pe când *prestam* într-o fabrică ca proiectant modele m-am trezit că am printre sarcinile de serviciu și pe aceea de a scrie (de câte ori era nevoie) pogoane întregi de litere. Cu lozincile și sloganurile vremii. Ei și? Sloganurile și lozincile sunt o diagnoză a unei societăți! Citez: *Sloganurile și lozincile folosite de-a lungul timpului reprezintă pe scurt o istorie a ideilor politice, o diagnoză a unei societăți. Sloganul este direcționat subtil către oralitate, repetabilitate, incantație a mulțimii, iar lozinca este trasată către o formulare mai complexă, putând fi inscripționată pe un afiș sau pe un panou servind mai mult scriptic propaganda și idealurile politice.* Regimul comunist din România s-a servit la rândul său de ambele variante ale acestei chintesente ale discursului politic. (Lozinca are un conținut tactic: ea rezuma obiectivul care trebuie atins. Sloganul face în mod mai direct apel la pasiunile politice, la entuziasm, la ură). La noi a început cu un soi de mimetism față de modelul sovietic (1948-

1964). *În luptă pentru cauza lui Lenin și Stalin înainte!*. Model pregătit de prietenul din răsărit pentru sovietizarea tuturor țărilor satelite. Sovietizarea a urmărit la noi distrugerea completă a vechii societății românești. Guvernul Petru Groza? Guvernul Groza sau Petru Groza? Petru Groza a fost ultimul burghez. Se consideră amant mai mare decât Casanova. Defila cu sloganul: *Vreau să trăiesc pentru femei și patrie!* Petru Groza era moșier, intelectual adevărat și apropiat al țăranilor (*Frontul Plugarilor*). Totuși a fost *tovarășul de drum* preferat al comuniștilor români și al lui Stalin. A girat, din postul de prim-ministru al României (4 mandate!), instaurarea regimului comunist și politicile represive. (Se pare că la început Petru Groza a refuzat să fie numit prim-ministru, susținând că el are două moșii și două bănci și nu crede că este nimerit ca un moșier și un capitalist să fie prim-ministru al unui guvern radical de stânga.).Petru Groza, ultimul burghez!? Urmează lozincile: *Ana, Luca și cu Dej / Bagă spaima în burgheji*. Și varianta pe lung cu Teohari Georgescu: *Ana, Luca, Teo, Dej / Bagă spaima în burgheji*. Și altele: *Gheorghiu Gheorghiu-Dej / Luptător / Pentru pace și popor; Gheorghiu-Dej a luptat / Pacea ne-aasigurat!*; *Luca cu banul, / Dej cu planul; La armată Bodnăraș / Are grijă de ostași*. Începând cu anul 1968 și în urma unor cumuli de factori de sorginte politică și socială (invadarea Cehoslovaciei)) se impune mitul patriei primejduite (al cetății asediate). (*Schema de manipulare Dromichaites!*) Ideea centrală a așa-numitului mit se cristalizează în afirmațiile conform cărora înconjurați din toate părțile de dușmani, românii au reușit singuri, gășind resurse doar în propria ființă. Așadar: *Trăiască și înflorească, scumpa noastră patrie, Republica Socialistă România!* (scris mare cu litere de tipar). Ai zice că urmează o perioadă de relaxarea ideologică. Dar n-a fost așa. Urmează: *Partidul - Ceaușescu - România!*;

Ceaușescu - PCR!; *Stima noastră și mândria, Ceaușescu - România!*; *Ceaușescu - eroism, România - comunism!*; *Ceaușescu și poporul!*; *Ceaușescu și poporul, patria și tricolorul!* Și, în sfârșit, au urmat lozinci pe care le-am strigat dar nu le-am mai scris: *Jos Ceaușescu! Ieri la Timișoara, azi în toată țara! Nu vă fie frică, Ceaușescu pică! Armata e cu noi!*; *"Ole, ole, ole, Ceaușescu nu mai e!, Libertate!*

Ah! *Libertate, ochii plânși vor să te vadă!*

P.S. Poate că, înainte de 89, umorul sau bășcălia ne-au ajutat să supraviețuim? Cu orice preț?! Improvizând bancuri politice sau alte forme de rezistență (pasivă). Și totodată să îmbunătățim vocabularul cu *vorbe în doi peri* și cu *metafore* de tot felul. Până și pentru *cele de-ale gurii* sau pentru cele de-o necesitate firească, imediată. Într-un soi de defularea a frustrărilor. Unde răsul înlocuiește plânsul. Precum: *Frații Petreuș* – denumire populară dată unor pachete care conțineau doi pui de găină, congelați spate în spate; *Adidașii* – denumire dată picioarelor de porc; *Récamier* (cu varianta „*recameu*”) asortată cu *milieu / macrameu; Cuplatul* – de obicei, două familii erau *cuplați* atunci când erau pe aceeași linie telefonică (chiar dacă aveau numere diferite), astfel că unul putea asculta convorbirile celuilalt; *Cutița vietnameză* – conținea camfor, mentol și eucaliptol, dar și alte plante aromatice; *Nechezol* – o combinație de cafea cu năut și ovăz. Sau altele care nu mai au nevoie de explicații: *Tacâmuri de pui, Helancă, Tergal, Tocarici, Alendelon* etc. Astăzi dispărute! De parcă nici n-ar fi fost!

Andrei MEDINSKI

Amintiri**Elogiul satului natal**

Evenimentul cel mai semnificativ din viața mea a fost că m-am născut la sat. Am văzut lumina zilei în chiar clădirea Școlii din Maieru, unde tatăl meu, fiind atunci director își avea locuința dimpreună cu familia. Cele trei camere mari și albe pe care le locuiam erau corp comun cu școala, dar aveam o intrare separată, scări ce mie îmi păreau monumentale și o mică grădină cu cele mai frumoase flori.

Locul preferat de joacă al copiilor era curtea școlii, unde „de-a hapucu” era pe primul loc în preferințe. Aveam un hapuc de răză, murdar, scăldat prin toate bălțile din uliță, pe care ne amuzam strașnic să-l proiectăm pe zidul alb al școlii; cu cât urma de tină era mai urâtă, mai mare și mai sus pe perete, cu atât eram mai încântați. (Trebuie să recunosc că azi amintirea acelui joc nu mă mai amuză și că simt tot mai des petele acelea dizgrațioase ca pe niște răni deschise pe propriu-mi trup.).

Hârjoana, jocurile se sfârșeau cel mai adesea cu țipete, plânsete și chiar accidente. Eu însămi am pățit-o, smintindu-mi din șold piciorul, drept pentru care am fost dusă imediat la mătușa Bercioaia, spre oblojire. M-a luat în primire, mi-a pipăit îndelung locul dureros cu mișcări blânde, apoi, deodată mi-a smucit brusc piciorul până s-a auzit un pocnet. Mi-l pusese la loc cu mâinile goale. Apoi mi-a preparat o „legătoare” verzuie și caldă – o simt și acum pe șold – cu care m-a învelit blând și mi-a dat drumul acasă, spunând că mă voi vindeca. Și m-am vindecat.

Avea dreptate Domnul Sever Ursa să afirme că brava femeie își transformase porecla în renume. Într-adevăr, era vestită în toată țara și vindecase mulțime de ologi...

Atribuirea de porecle era un obicei în sat. Bunica mea, Paraschiva, se alesese chiar cu două: prima, *Diodătoaia*, i se trăgea de la numele soțului, Adeodat (Coruțiu), dar a doua, *Procopoaia*, nu am aflat de unde a dobândit-o, deși am încercat să află și la Feldru, satul ei natal, de existența vreunui Procopie ori Procope, dar fără rezultat.

Procopoaia și Bercioaia erau verișoare „dulci”. Bunica mea, mai puțin celebră, a fost la rândul ei o femeie foarte vrednică. Am iubit-o mult și i-am dus amintirea cam pretutindeni unde viața mi-a purtat pașii.

Iată una din întâmplări: spre sfârșitul anilor din secolul trecut mă aflam la Paris, însoțind un numeros grup de sătmăreni spre nordul Franței, la Rennes, unde avea loc un Festival mondial al obiceiurilor de nuntă. Eram convinși că nu vom mai ajunge niciunul la Paris – din fericire, greșeam! – așa că am decis să parcăm autocarul în loc strategic și să hoinărim pe Bulevarde cât ne țin picioarele. În drumul nostru ne-am oprit vrăjiți în fața vitrinei cu prăjituri a celei mai vechi și vestite cofetării pariziene care se numește „La Procope”. Citisem despre ea, fiindcă era locul preferat de întâlnire și discuții a celor mai mari scriitori, filosofi și artiști ai Franței. Făceam mare haz admirându-i interiorul somptuos prin vitrină și alegându-ne fiecare masa cea mai cochetă pentru când vom putea intra... Era un simplu „haz de necaz”, fiindcă nu aveam acces. Noi nu, dar Bunica mea, DA!

Mi-am imaginat-o la masa aleasă de mine și văzând prin fereastra vitrinei cum un domn bătrân și distins îi aduce o prăjitură

fabuloasă și un pahar cu apă rece, zâmbind amabil. Eram fericită cum Domnul Procope stă de vorbă cu Buna Procopoaia. Ce mi-aș mai fi putut dori?!!

Cu acest sentiment minunat în suflet mă îndrept veselă spre autocar. La Rennes, succesul „Nunții din Oaș” a fost atât de mare încât a doua zi spectacolul a fost repetat în fața unei săli arhipline. Dar lucrurile nu s-au oprit aici: ne-am lăsat convinși să părăsim Franța pentru a merge în Elveția unde spectacolul din România a avut același succes.

Spun toate acestea pentru a repeta – a câta oară? – că folclorul românesc autentic face parte din tezaurul spiritual al omenirii. Și mai e ceva: această comoară s-a născut și a înflorit la SAT.

Localul Școlii de 7 ani Maieru (1958- 1959)

Dar să amintesc un alt măierean vestit, Pe Domnul Nicolae Ilieș, creatorul celebrului Apilarnil. Deși locuia la București, venea destul de des la Satu Mare, unde, în casa mea, petrecea lungi ceasuri de evocări cu părinții mei, prieteni din copilăria lor comună în Maieru.

Într-o astfel de seară am aflat povestea Apilarnilului, care, firește, a început la Maieru: ca mulți măiereeni, tatăl Domnului Niculiță avea stupi; la vremea ei știută, stuparii deschideau stupii, scoteau rând pe rând ramele și începeau să reducă drastic numărul larvelor de trântori. Operația era migăloasă dar nu foarte grea, fiindcă la trântori capacele de ceară erau mult mai bombate ca la viitoarele albine – lucrătoare. Fiindcă nimic nu se aruncă, acea pastă compusă din larve de trântori, miere și hrană era dată hrană la găinile din curte. Cu timpul, Doamna Luiza Ilieș a observat că găinile gospodăriei sunt mai sprintene, ouăle lor mai gustoase, cu coaja tare „ca de bibilică”.

Au trecut anii, dar Domnul Nicolae Ilieș nu a scăpat de întrebarea: ce miracol fortifiant ascunde acel amestec? În cele din urmă, și-a luat stupii (lângă Capitală), a creat un laborator și a început să facă cercetări serioase. S-a dovedit că strădania a meritat. Produsul avea efecte neașteptat de bune pentru om. A fost recunoscut, omologat și pus în producție. Și s-a numit Apilarnil:

API=APIcultură

LAR=LARve (albine, trântori)

N=Nicolae

II=ILieș

De fiecare dată când venea la Satu Mare, Domnul Niculiță îmi aducea direct din laborator câte un săculeț cu Apilarnil. Îmi amintesc că era în formă brută, ca niște boabe de orez mai mari și de culoare albă ca varul.

„- Ia mănâncă, să te revigorezi. Ai mare nevoie, fiindcă muncești mult.” Erau întotdeauna vorbele cu care își însoțea darul. Îl ascultam de fiecare dată și într-adevăr mă simțeam revigorată; m-a ajutat mult.

Pe vremea aceea aveam un câine minunat, pe care îl învățasem de mic să mănânce dulciuri. Astfel că într-o seară am hotărât să împart cu el boboșele albe. Le-a hăpăit încântat, numai că la ceva vreme auzim un urlat prelung. Câinele meu se urcase pe cușcă, de unde nu a coborât întreaga noapte, urlând la lună. Se pare că pe bietul BRAK Apilarnilul îl revigorase prea tare. Din fericire, eu am scăpat ceva mai ușor...

Afirmam la începutul acestor rânduri că a te naște la sat e un adevărat noroc. Lasă urme pozitive pe viață fiecăruia dintre noi. O știm, o vedem, o aflăm din mărturiile și comportamente. Aleg la întâmplare două personalități celebre, spre exemplificare.

Lucian Blaga, născut la Lancrăm, sat frumos, a cărui priveliște deal-vale l-a însoțit toată viața. Unul din marii poeți și filosofi, el a dat limbii române, cu gândul la satul natal, celebrul „Spațiu mioritic”. Tot Lucian Blaga e cel care la primirea sa în Academia Română și-a ales temă a discursului de primire ca academician „Elogiu satului românesc”.

La finalul vieții, la Cluj, a cerut să fie înmormântat în satul natal, dorința fiindu-i îndeplinită cu pietate.

Emil Cioran, născut la Rășinari, a devenit unul din cei mai cunoscuți filosofi. A fost însă un mare, imens cărcotaș, total nemulțumit de România și de români, furios până și pe limba română.

Plecat cu o bursă la Paris pentru pregătirea doctoratului nu a vrut să mai audă de România; dar nici de doctorat. Și-a achiziționat o bicicletă și vreme de doi ani a străbătut Franța rurală. La întoarcerea lui la Paris și-a scris cărțile în limba franceză, fiind recunoscut ca cel mai mare stilist al Franței, onorat cu nenumărate premii (pe care, însă, cu excepția celui dintâi, le-a refuzat). Iar de vorbit românește, de asemenea, a refuzat. Numai că...

Numai că la Sibiu, în arhiva fratelui său, Aurel, se află nenumărate scrisori în care Luțu (Emil) îi spune că tot timpul se gândește la satul natal, La Coasta Boacii, dealul pe care se jucau. Și mai spune Emil Cioran că regretă profund de a fi părăsit dragul lor sat și că ar fi dorit să fi rămas cioban la oi la Rășinari decât să fie vestit (și nefericit) scriitor la Paris.

Vorbe-n vânt, desigur! Știa bine că fiind fiul preotului din Rășinari nu i s-ar fi îngăduit să fie cioban. Dar dorul lui de satul natal, ca o rană nevindecată, nu i-l poate pune nimeni la îndoială. Și încă ceva: înainte să-și piardă mințile și chiar bolnav în ospiciu vorbea numai românește...

Ar fi multe de spus, toate emoționante...

În ce mă privește, îmi depăn amintirile din multele-mi drumuri, căci am străbătut cale lungă, am cunoscut oameni și țări de pe trei continente, am vizitat palate, muzee și zone de vis. Dar până azi, pentru mine, cel mai încântător palat este Școala din Maieru, iar locul cel mai binecuvântat rămâne satul natal.

Silvia VRANĂU-CEUCA

Pagini de jurnal

Pe una din *frumoasele* (la propriu și la figurat) Timișoarei de altădată, adică dinainte de '89 (era o doamnă care întâmplător lucra la Comitetul de Cultură și Educație Socialistă!) am întâlnit-o ca redactor al cărții: *Ion Minulescu-Versuri*. Volumul e ilustrat de graficiană Lidia Ciolac și a apărut la Editura *Facla* Timișoara, 1985. Acum rămâne de văzut: Frumoasă este cartea sau frumoasă e doamna redactor? Amândouă! În structura volumului, alături de versurile îndrăgitei poet, este inserată exegeza (comentariul) - *Ion Minulescu și arta orchestrării versurilor*, aparținând criticului și istoricului literar timișorean Simion Mioc (n. 1931). De asemenea avem un *Tabel cronologic* și o *Crestomație critică*. Unde bună parte din criticii literari apreciază pozitiv, chiar laudativ opera poetului. (E. Lovinescu, Perpessicius, Pompiliu Constantinescu, Șerban Cioculescu, Vladimir Streinu, B. Munteanu, G. Călinescu, Tudor Vianu, Mircea Tomuș, Nicolae Manolescu, Ion Vartic, Emil Manu, Daniel Dumitriu, Ion Pop, V. Fanach). În ce privește confrății de breaslă ai autorului opiniile diferă. (Nimic nou!). Așadar, când, cum, bunăoară: Scriitorul I.L. Caragiale aflat la Berlin și citind *Convorbirile critice*, îi scrie lui Mihail Dragomirescu: *Rogu-te cine o fi Ion Minulescu? „În orașul cu trei sute de biserică” este ceva neprețuit. Asta nu mai e o domnișoară! Asta e bărbat! Bravo lui! De mult n-am mai avut așa impresie. Îl salut călduros și-i mulțumesc pentru înalta plăcere ce mi-a făcut cu ciudatele-iversuri. Extraordinar!...*

O altă apreciere, dar oarecum pe dos, scrisă de poetul Todor Arghezi:..... *Domnul Minulescu face parte din poezii muzei absente. E tot simbolismul de care poate dispune, și singurul simbolism, de altfel, al așa-zișilor noștri simbolști, preocupați foarte puțin de însușirea literaturii ce-o fac, dar foarte mult, în schimb, de titlul acesta, și fără sens și ridicul..... Dar un poet n-are voie să gândească greșit. La el imaginea și oarecare discreție ajung să ilustreze talentul. Imaginile domnului Minulescu sunt așa de banale sau imbecile. O elucubrație de cititor naiv și umflat. Ca să fi poet, ajunge, desigur, să*

debitezi cuvinte și să le înșiri în oarecare discreție. Și ca să fi simbolist, câteva marchize, ceva trene lungi, castele și cavaleri; un volum galben purtat în buzunar. O masivă doză de nerozie. (Dar nici Minulescu nu-i rămâne dator. Scrie în *Caracterizări*, înscrisurirămase în manuscris și publicate postum: *Arghezi, Tudor-O perlă fină strivită de copita unui măgar sau Un Stradivarius dezacordat!*)

Nerozie zice? Ca să vezi! Nerozie la care am aderat și eu cu tot entuziasmul și elanul (tineresc). Nerozie și elan pe care mi-le mențin și astăzi cu destule argumente. Oricum, pentru aducere aminte mai trebuie spus că tânărul Ion Minulescu poposea la Paris, în anul 1900, pentru un sejur de patru ani. Trăind (plenar) în boema literar-artistică a Cartierului Latin. Și nu numai. (După întoarcerea în România, timp de peste treizeci de ani, a cultivat acea vervă a penderiei de cafenea pariziană. Boemul de Paris a devenit boem de București!)

Ah!... *La boheme, la boheme...* Asta nu l-a împiedecat pe poet să dețină funcția de *Director general al artelor în Ministerul de Culte și Arte*, în perioada 1922-1940. Adică era o autoritate (*oficialitate*)!

P.S. Orice spui sau orice scrii stârnește comentarii. Controverse? Altminteri putem spune că orice spusă sau orice scrisă necesită deseori completări. Suferă sau suportă completări. Și dese modificări. Poate justificări? Adicătelea, cu alte cuvinte-i un soi de *Post-Scriptum*? Chiar dacă spusă sau scrisă a făcut-o altul? Mai ales atunci! Iar la o adică, dacă tot avem *Proces-verbal* scris, de ce nu am avea și un *Post-Scriptum* verbal? *Online* nu! Că-i tot un fel de scris! Așa că: *Ia d-aici!*

Să mai vorbim! Despre ce? Cum despre ce? Despre femei! Auzi aici! Părul blond, ochii albaștri însoțiți de un zâmbet tandru în colțul gurii (cărnoase) și gropițele din obraji, adâncesc misterul unei femei (frumoase) ??? Cum a fost Mona. Iubită în taină de pictorul Nicanor Țădulaș. Care în tinerețe le avea cu blondele. Dar nu i-a spus. Niciodată. N-a îndrăznit. N-a îndrăznit să-i zică Monei că...o iubește. Și femeia (fata) nu

avea de unde să știe. Dar până la urmă toate trec, nu-i așa? Despre ei, nici măcar nu se poate spune că s-au despărțit. Că n-a fost să fie! Și totuși... S-au reîntâlnit după jumătate de veac. Mona nu mai era blondă. Doar ochii ei erau aceiași. Tineri. Albaștrii. Adânci. Misterioși. De data asta el a îndrăznit să-i spună. Că a iubit-o. Cândva. Și replica ei: Am știut! Am știut de la început. Am știut dintotdeauna. Dar am așteptat... să-mi spui. Să-mi spui tu primul. Că ești mai curajos. Ești bărbat! Și nu știi tu să fi bărbat? Suspans. Păi vezi, de aceea iubim femeile, domnule Cărtărescu! Ca să le spunem. Că le iubim! Mult! Fără prejudecăți sau inhibiții! Și necondiționat! Ați auzit bine! Necondiționat! Dixit!

Las-o baltă Țădulașule cu textele! *Barba non facit philosophum!*

Citez un text. Preambulul unei expoziții. Nostalgie. A unei doamne din Timișoara, Sorina. Așadar, o mare doamnă însoțită de prietenele ei: Pia și Magdalena. Cobor textul de pe net: *Joaca de-a feminitatea. Joc în răspăr. Îl poți juca oricând... chiar și atunci când corpul te trădează, când viața îți cade în cioburi, atunci când armele provocării - senzualitatea, ispitirea, intimitatea - mai sunt doar în cap și în suflet. O provocare: totul se poate reconstrui - mai elaborat, mai rafinat, mai subtil... Astfel am creat una dintre "poeziile" mele: o expoziție despre feminitate, la 1900. Frumoase dessous-uri în mătase și borangic, atârând pe fir de salcie ce înfrunzează chiar în timpul expoziției, sau debordând din cufere bătrâne ... Desuetudine? Joc de-a fragilitatea? Nostalgia unui timp revolut? Toate. Plus un strop de poezie... și multă prietenie. Sorina, Pia și Magdalena o știu...*

Și bag de seamă comentariile despre expoziție. După expoziție. Toate la superlativ. Doar că, acestea sunt în exclusivitate feminine. Nici un bărbat!? Pauză. Pustiu...

Atunci, bine zice (cântă) Irina Remeș: *Nu știi tu să fii bărbat/ Pentru o fată/ Nici măcar n-ai încercat/ Măcar o dată./ Argumentul meu e mut/ E doar pentru mine/ Nu știi tu să fii bărbat/ Și nu te nvață nimeni...*

Apropos, de la cine să învețe inculpatul?

Andrei MEDINSKI

Ani de liceu

Manualul de *Anatomie* din liceu era cel mai consistent (gros) dintre toate cărțile de studiu. Un cărțoi cât toate zilele. Parcă era în contrast cu cel de *Psihologie* care era subțire-subțire. Manual pe care putea-i să-l înveți pe dinafară. Ca pe o poezie. (Ceea ce am și făcut!). Examenul la facultate l-am ratat cu *Anatomia*. Ne-au dat (ne-a căzut) - *Nervii cranieni*. Cele 12 (XII) perechi de nervi cranieni. Textul era scurt, de o singură pagină. Dar pe care n-am memorat-o bine! Nu mi-am amintit nicidecum una din perechile de nervi (cranieni). După examenul scrism-am repezit disperat la manual. Oare care pereche nu mi-a ieșit la socotă? Era *Perechea VI - Nervul abducens*. Tipul nervului - *motor*. Origine - *Puntea lui Varolio*. Nucleu - *Nucleul abducens*. Funcție - *Responsabil de mișcarea laterală a globului ocular. Inervează mușchiul drept extern*. (Dacă trăgeam oare atunci cu ochiul... Și aruncam o privire periferică pe vreo fițuică, era O. K.? Mai eram oare cel ce sunt acum? Sau aveam alte oportunități?) Ca să vezi! Datorită aceluia rateu, îmi amintesc și acum de *nervul abducens*. În schimb i-am uitat pe ceilalți! Pentru aducere aminte o să-i bag... în *anexă*. Tabelar. Pentru

aducere aminte sau vrea să fie un fel de exercițiu de memorie, *anti-Alzheimer*? Și, și!

Stai așa! Era să-l uit iarăși pe paznicul Ion Bozomală din vremea liceului!

Bozomală, paznicul liceului, era un bărbat scund și îndesat. Cu o față lată, cu pomeți asiatici și mustață *à la Adolf*. Nu-mi era prieten dar îl respectam. Era un om calm și îngăduitor. Bănuiesc că era și nițel nedumerit. De cine și pe cine trebuia să păzească?! Mai mult, părea oarecum misterios. Eram curios. Era primul și de fapt singurul *personaj* pe care l-am cunoscut ca fiind *donator de organe*. Se zvonea că-și vânduse (donase) scheletul Facultății de Medicină din Cluj. Așa că, deseori, în ultimul an de liceu, în nopțile mele insomniace pe când mă întorceam târziu la internat, de la gară sau de la birtul *Tri păduci*, poposeam o vreme în compania paznicului. Adăstam într-un colț întunecat al coridorului. Și *duhăneam* împreună o țigară. Vorbind conspirativ, în șoaptă. Nu știu, nu mi-am amintesc, despre ce vorbeam. Îmi amintesc doar de o replică a interlocutorului. Ce

revenea constant, aproape obsedant, la fiecare întâlnire. (Ca un laitmotiv!). Iar paznicul o rostea gânditor, pufăind pe nas fumul înțepător de tutun, oftând gemut: *Viață de artist, futu-i!* Îmi plăcea replica! Mi se părea filozofică, memorabilă. (Premonitivă?) Pe atunci nu se studia în liceu Cioran. Nu-l citisem încă pe filozoful Emil Cioran. Dar îl citez acum: *Ce-i un artist? Un om care știe tot fără să-și dea seama. Un filozof? Un om care-și dă seama, dar nu știe nimic.*

Așadar, Cioran și Bozomală, cerul și pământul... Am terminat liceul și după multe *driblinguri existențiale* am ajuns pictor. *Viață de artist, futu-i!* și l-am uitat pe Bozomală. Nu mai știu nimic de Bozomală. Ba da! Dăunăzi un fost coleg de liceu mi-a demolat mitul Bozomală - donator de organe. Am aflat de la el că paznicul *hodănește* totuși (întreg) în cimitirul *Comoara* de la capătul străzii - *Valea Caselor* din Năsăud.

Andrei MEDINSKI

Proză

ÎN LEGEA LOR

(continuare din *Cuibul visurilor*, nr. 137, pag. 8)

[A ajuns să fie considerată prostie dorința de a face școală și de a învăța carte și lucru bun să ai puțină carte, tupeu cât încape, dar să te ocupi de afaceri. Privește la toți neșcolii care au avut tupeu și vezi unde au ajuns! Om de afaceri trebuia să mă fi făcut și eu, nu dascăl.]

Și om de afaceri s-a făcut, dar numai când a sosit timpul potrivit. La așa ceva medita în acel început de toamnă fumurie, o toamnă pe care o percepea într-o formă controversată, având în vedere *îmbrăcămintea* pădurii care îl ducea cu gândul la un doliu fericit. În risipa de culori împrăștiate din frunzele-i moarte, aceasta influența întregul anotimp, pe care-l făcea să pară pe cât de timid și de ruginiu, pe atât de înflăcărat și melancolic.

Se afla în mașina lui de lux și tocmai pornise la un drum lunf, de Austria. După o curbă largă, făcută pe un drum secundar din Moisei, localitatea lui de domiciliu, i-a apărut în față, înșirată de-a lungul drumului, o gloată de adolescenți. Risipiți pe străzile prăfuite și destul de pustii la acea oră din zi, aceștia se jucau gălăgios în lumea lor euforică și lipsită de griji, găsind puterea și adevărul în forme imateriale, accesibile doar lor. Mai era puțin, foarte puțin, până când avea să se termine vacanța de vară, dar pentru ei timpul încă părea să aibă o altă măsură decât cea pe care o percepeau cei mai mari ai lor, părinți și bunici. Pe atunci internetul fiind scump și greu de accesat pentru oamenii de rând, copiii încă se mai jucau pe afară, inventând diverse jocuri, care îi conduceau către starea de extaz căutată de zor.

Când a trecut prin dreptul cetei de gălăgioși, Emil a încetinit mașina „până la limita evitării oricărui pericol” (îi intrase bine în memorie expresia, de când a făcut școala de șoferi), cu privirea ațintită în oglinzile retrovizoare, contemplând în tăcere nu atât forma fizică, exprimată armonios, a copiilor gălăgioși, răspândiți de-o parte și de alta a drumului, cât mai ales energia pe care aceștia o generau dezinvolt.

„Ce bine e să fii tânăr și protejat de toate grijile existențiale majore! Să ai toată viața înainte și credința că aceasta va dura o veșnicie! Da, o veșnicie. Fără să fii înțeles încă adevărurile existențiale, ascunse minuțios în sfera existențialității materiei”. Erau alte gânduri pe care nu le putea controla. Și nici nu și-a dorit niciodată să ajungă să pună el stăpânire pe ele. Dimpotrivă! Îi făceau o plăcere deosebită când se cuibăreau în mintea lui agitată, pentru că a sesizat că aveau darul de a-l liniști, pe de o parte și, când se afla la volan și era grăbit să ajungă la destinație, simțea că așa îi trecea timpul mai ușor.

Drumul din fața lui era vechi și foarte puțin întreținut. Așa că nu s-a mirat deloc când în față i-a apărut o groapă mai adâncă, pe care a sesizat-o abia în ultimul moment, din cauza grijii distribuită atent către ceata gălăgioasă așezată dezordonat de-a lungul drumului pe care circula. A redus viteza până când mașina aproape că s-a oprit de tot, s-a mai asigurat o dată în stânga și în dreapta, precum și prin oglinda retrovizoare, pentru a fi sigur că nimeni nu este rănit, a introdus manșeta direct în treapta a doua de viteză, a călcat mai apăsat decât o făcuse în momentele anterioare pedala de accelerație și, mulțumit, a plecat mai departe.

Când a trecut și de cel din urmă adolescent, a călcat din nou accelerația, de data aceasta cu o satisfacție pe care nu și-o putea explica decât prin însușirile superioare pe care le avea mașina lui scumpă cam cât un apartament din centrul Clujului, trecând la o treaptă superioară de viteză. Apoi, când strada a devenit din nou pustie, a revenit la gândurile pe care le avusese înainte de a-i apărea în cale ceata de tineri gălăgioși și plini de energie.

Intrase de curând în afaceri cu lemnul, cu toate că meseria lui de bază nu avea nicio legătură cu așa ceva. Absolvisese Facultatea de chimie anorganică, în urmă cu mai bine de zece ani, la Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj Napoca. Nu a fost niciodată un student strălucit, dar s-a aflat totdeauna în treimea superioară a clasamentului. A preferat să învețe constant și de cele mai multe ori pe rupe, în special în sesiuni, când ajungea aproape de epuizare, fiind obligat să rețină toate formulele chimice ale substanțelor cunoscute în natură, pentru a se face remarcat în rândul tinerilor de la el din sat. Dar avea nevoie de rezultate bune la examene și ca să ajungă ulterior fie la un laborator de cercetare, fie la o catedră de la un liceu din județul Maramureș. După pretențiile din vremea respectivă, s-ar fi mulțumit chiar și cu o școală generală din satul său natal sau din vecinătatea acestuia. Dar nu era singurul adevăr legat de râvna de pe băncile facultății, pentru că a preferat să învețe pe brânci și ca să scape de tirania tatălui care, la fel ca majoritatea părinților de atunci, în toată perioada adolescenței l-a pus să muncească în agricultură, uneori până aproape de epuizare. La vremea respectivă, legătura cu pământul însemna mai mult decât un mijloc de trai, însemna viață pură și sigură.

Și aceasta nu era totul: râvna pe care a demonstrat-o în toți cei patru ani de studenție se datoră și faptului că, fără restanțe și cu rezultate bune, beneficia de o bursă din partea statului comunist, prin carei se garanta masa și cazarea pe perioada semestrului următor sesiunii, la care se adăugau 100 lei bani de buzunar. Nu mulți, dar suficienți cât să-și completeze meniul zilnic cu câte un corn și un iaurt, cumpărate de la o alimentară din apropierea facultății. Părinții lui, având o stare materială precară, nu îi dădeau mai mult de 50 lei sau 100 lei și ăștia la o perioadă de două-trei luni, când fie ajungea el până acasă, fie când vreun consătean de-al său, coleg pe la alte facultăți, se repezea până la domiciliu la câte un sfârșit de săptămână. Drumul, când el se deplasa către casă și înapoi, îl făcea de fiecare dată cu trenul și totdeauna cu „nașu”, căruia nu-i dădea mai mult de 10 lei pentru dus și 10 lei pentru întors.

Cei patru ani de studenție au trecut repede, absolvirea având loc în anul revoluției care avea să instaureze libertatea mult râvnită și democrația de tip occidental. A fost ultima promoție care a fost repartizată printr-o comisie guvernamentală, care avea la bază drept criterii de repartizare prioritatea față de localitatea de domiciliu și rezultatele obținute la învățătură. Neavând alți contracandidați, a reușit să primească un post de profesor la Liceul teoretic din Vișeu de Sus, pe baza mediei generale obținute și nu în baza priorității de domiciliu, care era valabilă doar atunci când postul se

suprapunea exact peste localitatea de domiciliu. În cazul localităților vecine, prioritatea era valabilă numai atunci când vecinătățile se raportau de la comună la comună, de la oraș la oraș sau de la oraș la comună, niciodată de la comună la oraș, așa cum a fost în cazul lui.

Primise de la început normă întregă, fiindcă profesorul de dinainte se pensionase cu doi ani în urmă, iar catedra a rămas neacoperită în toată această perioadă, profesorul suplinitor neavând cum să se ridice la pretențiile conducerii liceului și nici ale părinților. Fiind stagiar și salariile din învățământ situându-se în partea de jos a grilelor de salarizare, venitul lunar pe care îl încasa era mult prea mic ca să-i acopere nevoile existențiale imediate. În plus, ca să scape de cicălele tatălui său și de pretențiile acestuia de a fi ajutat în agricultură, la câteva luni după începerea celui de-al doilea an școlar s-a căsătorit cu Magdalena, fata profesorului de matematică Ioan Pop, directorului liceului la care profesă.

Cererea în căsătorie s-a făcut cu puțin fast, unu, pentru că nu era din dragoste curată și doi, pentru că Emil nu a știut niciodată să fie un romantic autentic. În plus, Magdalena nu era nici prea frumoasă și nici prea deșteaptă, motiv pentru care nu absolvise mai mult decât o secție de contabilitate la un liceu din Borșa, care era o școală medie cu slabe cotații în privința performanțelor ulterioare obținute de absolvenți. De-ar fi ieșit frumoasă ca mama ei și inteligentă precum tatăl, spuneau gurile rele prin buricul târgului, alta ar fi fost perspectiva profesională și familială. Dar a ieșit taman invers și pentru aceasta nimeni nu-și asuma nicio vină, pentru că nu aveau cui s-o atribuie, decât întâmplării care a rezultat din contopirea cromozomială.

Dar Magdalena avea ceva ce puțini din generația ei posedau: un suflet mare, cu ajutorul căruia putea să iubească cât până la Lună sau până la stele și înapoi. Această calitate o făcea să fie bine primită în societate și îndrăgită de toți cunoscuții. După terminarea liceului, pe care l-a absolvit cu rezultate nu dintre cele mai bune, a avut mare noroc cu tatăl său, care a propulsat-o pe un post de contabilă la Sectorul de Exploatare din Vișeu, un loc în care nu era nevoie de prea multă știință. În această postură l-a cunoscut pe Emil, care i-a fost recomandat discret de către șeful sectorului, la cererea tatălui ei.

Imediat după nuntă au plecat în binecunoscuta lună de miere, care a durat o săptămână întregă. Fiind încă departe de sezonul estival, n-au avut cum să ajungă pe litoral, obicei îmbrățișat de mai toți tinerii căsătoriți în vremea respectivă. Așa că s-au mulțumit cu un sejur la Sovata, rezervarea fiind făcută tot de către socrul mic, care rezolvase inclusiv cu zilele libere de care aveau nevoie cei doi. Cu toate că atmosfera s-a dovedit a fi una enervant de liniștită, cei doi nu s-au plictisit deloc, deoarece Magdalena a demonstrat că era capabilă să-i țină atenția trează în mod continuu,

(continuare în pag. 12)

Avram GRIGORE

Proză

ÎN LEGEA LOR

(continuare din pag. 11)

propunându-i ba o drumeție prin împrejurimi, ba o seară romantică în restaurantul hotelului sau în camera în care erau cazați, ba o plimbare în jurul Lacului Ursu, care impresiona prin amorteala lucie și forma lui copleșită de gânduri ascunse.

În cele șapte zile petrecute împreună, Emil a mai realizat ceva: că fata de lângă el știa să fie deosebit de ascultătoare. A găsit în sufletul ei un caracter compatibil lui așa că, încetul cu încetul, a început să-i placă, apoi s-o îndrăgească și în cele din urmă să se îndrăgostească de ea profund, așa cum ar fi fost normal să simtă mai ales în perioada premergătoare nunții.

După revenirea din concediu, dacă pe plan familial totul era în regulă, din punct de vedere profesional lucrurile nu au mai stat la fel. În numai câțiva ani de zile situația s-a deteriorat foarte mult. Întreprinderea Forestieră de Exploatare și Transport, vestitul, vestitul IFET, cu sectoarele lui de exploatare cu tot, a falimentat și s-a desființat. Nici situația profesorilor nu a fost una mai roză, salariile mici și statutul ajuns în derizoriu făcându-i pe mulți să renunțe la catedre. Asemenea celorlalți colegi profesori, și Emil a trecut prin crizele existențiale majore ale

vremurilor respective, suferind decepție după decepție și lipsă după lipsă. Socrul lui, de la care a sperat multe, chiar o rocadă la un moment dat, a fost schimbat pe motive pur politice, acesta înscriindu-se încă de la început în Partidul Național Țărănesc Creștin și Democrat, care îl avea în frunte pe regretatul Corneliu Coposu. La câteva luni de la schimbare, *beneficiind* de avantajele create de regimul de tranziție proaspăt instaurat, s-a pensionat înainte de vreme, deși avea încă putere multă de muncă și voința de a face lucrurile mai bine. Trecut în rezervă, s-a închis ca într-o carapace și nu a mai vrut să mai treacă niciodată pe la școală.

Fiind ginerele acestuia, noua conducere nu l-a mai privit cu ochii buni, pe care-i aveau în vremea când la conducerea liceului se afla socrul lui. Mai toți colegii profesori se aflau înscriși sau cu simpatii față de partidul aflat la putere. Cu toate că el a încercat o neutralitate evidentă, ceilalți îl evitau continuu, iar în ședințele profesionale îi aduceau reproșuri diverse, mai întotdeauna pornind fie de la faptul că era prea exigent cu elevii, lucru atestat de notele mici și numeroasele corigențe înregistrate în catalog la sfârșitul semestrelor, fie de la ținuta lui

neconformă cu statutul de dascăl, pe care o prezenta în fața elevilor.

- Nu așa se face educația, domnule profesor!, i se adresau protocolar colegii, unii dintre ei de vârstă apropiată sau chiar din aceeași generație. Copiii noștri au nevoie de mai multă atenție și înțelegere din partea dascălilor. Drept cine vă credeți, cu atitudinea aceasta autocrată și ciufută?

- Cam depășiți măsura, colega, îi reproșau alții, fără să explice cum și în ce sens. Nu știți să vă adaptați vremurilor noi. Sau ați uitat că acestea s-au schimbat?

Aceeași colegi, care în urmă cu câteva luni de zile nu știau cum să se pună mai bine pe lângă el, pentru ca, fiindu-i prieteni, să intre în grația directorului, deveniseră imediat după instaurarea noii conduceri un fel de dușmani de clasă. Exact ca în vremurile abia trecute, pe care mulți le considerau de tristă amintire. În această atmosferă tensionată și plină de insatisfacții, era clar că nu putea să continue. Prea multe visuri pierdute, prea multe speranțe irosite!

(va urma)

Avram GRIGORE

(Fragmente din romanul *Boierul*)

Epigrame

8 MARTIE –Efecte secundare

Sunt bărbații niște firi
Ce provoacă doar regrete:
Unii uită de scumpiri,
Alții uită de... „scumpete”.

Tot răul spre bine...

Eu am un singur handicap,
Dar nu-i deloc periculos:
De n-aș avea ceva la cap,
Nu m-aș mai crede sănătos!

Prins în jocul fiului meu

În jocul său, de m-antrenez,
Mă simt ca în copilărie
Și-atât de tare mă-ntristez
De-mi fură câte-o jucărie!

5 IULIE – ZIUA JUSTIȚIEI

Magistrații - cu temei -
Sunt în mare sărbătoare,
Și marchează ziua ei,
Aprinzând o lumânare.

La evaluarea psihologică a cadrelor didactice

Niciodată n-am picat
Testul, dar nu pot să neg
Că-ntre timp am învățat
Cum să mă prefac întreg.

LA MASA DE BIROU DE-ACASĂ

Să muncesc online îmi place,
Și spre cameră-s expus,
Îmbrăcat la patru ace...
Numai de la brâu în sus.

DECLARAȚIE

Conduceam destul de tare
Înspre casă, obosit,
Și-ntr-o curbă oarecare
M-am autodepășit.

ÎNCURAJARE

Îi consolez pe cei ce vor
Un mare premiu la umor,
Spunând că mie mi l-au dat
Exact când nu l-am meritat!

NOSTALGIE

Când văd cum anii mi s-au dus,
Un singur lucru știu precis:
Atât de multe am de spus,
Că nu mai am nimic de zis.

CHESTIONAR DE SATISFACȚIE

De-l întrebi: „Cum e la mare?”,
Pe bărbatul însurat,
Îți răspunde la-ntrebare:
„Stau ca prostu’, pe uscat!”

DE POST

Deschid agenda mea de post
Și-n rubrica „Păcate”,
La unele bifez – „au fost”,
La altele – „ratate”!

NESĂBUINȚĂ

Să fim o clipă laolaltă,
I-am pus o sumă-n buzunar.
Știam c-o să mă lase baltă...
Știa că-i voi plăti lunar...

SCHIMBAREA LA FAȚĂ

Un soț plecat de mulțisor,
Ajuns acasă, dimineață,
S-a dus la ea, în dormitor,
I-a prins și i-a schimbat la față.

SECRETUL CĂSNICIEI

Potrivirea-i un tezaur,
E-al destinului cadou:
Ea-i Fecioară, el e Taur,
Dar cu ascendent în bou.

SOTIEI

Dansează-n fața mea prin casă
Lasciv, că-i place s-o admir,
Și-apoi, într-un final, mă lasă...
Să spăl, să calc și să aspir.

Grigore COTUL

Învățământ

CUIBUL VISURILOR

Sport

Cultură

Redactor-șef: ICU CRĂCIUN

Redactori: Viluț Cărbune, Ilie Hoza, Macavei Al. Macavei, Iacob Naroș, Mircea Prahase, Alexandru Rațiu, dr. Lazăr Ureche, Liviu Ursa, Viorel-Daniel Partene.

Acest număr apare cu sprijinul financiar al Primăriei Maieru.

Correspondenți externi: Damaschin Pop Buia (Germania), Alex Pop (SUA)

Precizare: Responsabilitatea materialelor publicate aparține în exclusivitate autorilor.

Adresa redacției: Muzeul Cuibul visurilor Maieru, județul BISTRIȚA-NĂSĂUD

Machetare și tehnoredactare computerizată: Viorel-Daniel Partene

E-mail: icu_craciun@yahoo.com

Tipar: REVOX INTERNATIONAL PROD SRL, Bistrița,

Str. Gen. Grigore Bălan, nr. 25. tel: 0263 231 341 ISSN 1224 - 643